A°. 1823.

N°. 12.

Bataviasche Courant.

ZATURDAG, *den* 22*sten* MAART, 1823.

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN.

(*Vervolg van Courant* no. 11.)

BURGERLIJK WETBOEK.

(ZESDEN TITEL.)

VIERDE AFDEELING.

Van de ontbinding der gemeenschap.

35. De gemeenschap wordt van regtswege ontbonden:

1°. Door den dood.
2°. Door echtscheiding.
3°. Door scheiding van tafel en bed.
4°. Door scheiding van goederen.

36. Na het overlijden van een der echtgenooten, is de overblijvende verpligt, om, indien er minderjarige kinderen overblijven, binnen den tijd van drie maanden een inventaris te doen opmaken van de goederen welke de gemeenschap uitmaken.

37. De bijzondere gevolgen van de ontbinding der gemeenschap, het zij door echtscheiding, het zij door scheiding van tafel en bed, het zij door scheiding van goederen, worden geregeld bij de titels welke over die onderwerpen handelen.

VIJFDE AFDEELING.

Van het aanvaarden der gemeenschap en den afstand die daarvan gedaan kan worden.

38. Na de ontbinding der gemeenschap, heeft de vrouw of hebben hare erfgenamen en regtverkrijgenden het vermogen om de gemeenschap te aanvaarden of daarvan afstand te doen; alle overeenkomsten daartegen strijdende, worden voor nietig gehouden.

39. De vrouw, welke zich de goederen der gemeenschap heeft aangetrokken, kan van die gemeenschap geenen afstand doen.

Daden die alleen de besturing of het behoud der goederen betreffen, hebben niet ten gevolge dat men daardoor geacht wordt zich de gemeenschap te hebben aangetrokken.

40. De vrouw, welke bij eene handeling zich heeft voorgedaan als in gemeenschap getrouwd zijnde, kan daarvan geenen afstand doen, noch zich tegen het aannemen van die hoedanigheid in haar geheel doen herstellen, al had zij die hoedanigheid zelfs aangenomen vóór het maken van den inventaris, ten ware van de zijde der erfgenamen van den man bedrog had plaats gehad.

41. De vrouw, de langstlevende zijnde, en het vermogen willende behouden om van de gemeenschap afstand te doen, moet binnen drie maanden na den dag van haars mans overlijden, eenen inventaris doen opmaken van al de goederen der gemeenschap, met tusschenkomst en regt van tegenspraak der erfgenamen van den man of deze ten minste behoorlijk zijnde opgeroepen.

Deze inventaris moet door haar, bij het sluiten van denzelven, voor den openbaren ambtenaar, te wiens overstaan dezelve verleden is, bevestigd worden als te zijn opregt en waarachtig.

42. Binnen drie maanden en veertig dagen, na het overlijden van den man, moet zij ter griffie van de regtbank des arrondissements, binnen hetwelk de man zijne vaste woonplaats had, hare afstand van de gemeenschap doen inschrijven.

43. De weduwe kan, naarmate van de omstandigheden, bij dezelfde regtbank verzoeken eene verlenging van den termijn, bij het vorige artikel tot het doen van haren afstand, bepaald; deze verlenging wordt, indien daartoe redenen zijn, na verhoor der erfgenamen van den man of ten minste na behoorlijke oproeping van dezelve, toegewezen.

44. De weduwe, die geenen afstand van de gemeenschap binnen den hiervoor bepaalden tijd gedaan heeft, is niet verstoken van het vermogen om zulks alsnog te doen, wanneer zij zich de gemeenschap niet heeft aangetrokken en eenen inventaris gemaakt heeft; zij kan alleenlijk worden aangesproken als in gemeenschap zijnde tot dat zij afstand gedaan heeft, en is gehouden tot voldoening der kosten welke tegen haar tot op het doen der afstand gemaakt zijn.

Zij kan insgelijks worden aangesproken, na verloop der veertig dagen, sedert het sluiten van den inventaris, indien dezelve vóór de drie maanden gesloten is.

45. De weduwe welke eenige goederen van de gemeenschap heeft weg gemaakt of verborgen, wordt verklaard in gemeenschap te zijn, niet tegenstaande haren gedanen afstand; hetzelfde geldt ten aanzien van hare erfgenamen.

46. Wanneer de weduwe sterft, vóór het verloop der drie maanden, zonder den inventaris te hebben gemaakt of gesloten, hebben de erfgenamen, tot het maken of sluiten van den inventaris, eenen nieuwen termijn van drie maanden, te rekenen van den dag van het overlijden der weduwe, en veertig dagen om zich na het sluiten van den inventaris te beraden.

Wanneer de weduwe sterft na het sluiten van den inventaris, hebben hare erfgenamen eenen nieuwen termijn van veertig dagen tot beraad, te rekenen van den dag van haar overlijden.

Zij kunnen bovendien van de gemeenschap afstand doen op de wijze hiervoren bepaald, en is het bij art. 43 en 44 vastgestelde, op hen toepasselijk.

47. Wanneer, ingevalle van echtscheiding of van scheiding van tafel en bed, de vrouw binnen drie maanden en veertig dagen, nadat die echtscheiding of scheiding bij eindvonnis is uitgesproken, de gemeenschap niet heeft aanvaard, wordt zij geacht daarvan afstand te hebben gedaan, ten ware zij gedurende den loop van den termijn, verlenging van denzelven bij den regter gekregen heeft, op verhoor van den man, of na behoorlijke oproeping van denzelven.

48. De schuldeischers van de vrouw, kunnen zich tegen den afstand verzetten welke door haar of hare erfgenamen tot benadeeling hunner schuldvorderingen mogt zijn gedaan, en de gemeenschap uit eigen hoofde aannemen.

49. De weduwe, hetzij dezelve de gemeenschap aanneemt of daarvan afstand doet, heeft het regt om binnen de drie maanden en veertig dagen, welke haar tot het maken van den inventaris, en om zich te beraden, zijn toegestaan, of binnen den naar aanleiding van art. 43 door den regter verlengden termijn uit den voorhanden zijnde voorraad, en die ontbrekende, door eene geldleening voor rekening van den gemeenen boedel, zich van het noodig levensonderhoud voor haar en hare dienstboden te voorzien, mits daarvan een matig gebruik makende.

Zij is geene huur verschuldigd, uit hoofde der inwoning welke zij gedurende die termijnen mogt hebben genoten in een huis, tot de gemeenschap of aan de erfgenamen van den man behoorende, en indien het huis hetwelk de echtgenooten op het tijdstip dat de gemeenschap ontbonden is, bewoonden, een huurhuis was, zal de vrouw gedurende dezelve termijnen in de betaling der huurpenningen niet dragen, maar zullen dezelve ten laste van den gemeenen boedel komen.

50. Ingevalle de gemeenschap door den dood van de vrouw ontbonden wordt, kunnen hare erfgenamen van de gemeenschap afstand doen binnen den tijd en in den vorm, welke de wet ten aanzien der langstlevende vrouw voorschrijft.

Op last van Zijne Excellentie den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal wordt ter kennis van het algemeen gebragt, de bij resolutie van 28 januari ll. gearresteerde

INSTRUCTIE *voor den directeur der landelijke inkomsten en directe belastingen.*

Art. 1. De directeur van de landelijke inkomsten en directe belastingen, is, onder het onmiddelijk toezigt van de hoofd-directie van financien, belast met het bestuur dezer middelen, in geheel Nederlandsch Indië.

Art. 2. Onder den directeur voornoemd, is dat bestuur, in de gouvernementen en residentien opgedragen, aan de respective gouverneurs en residenten.

Art. 3. De directeur voornoemd zal in de vergaderingen van de hoofd-directie stem en zitting hebben en alle de regten uitoefenen aan de ordinaire raden van financien toegekend.

Art. 4. De bepalingen bij het 5de, 6de en 7de artikel van de instructie voor den hoofddirecteur en de raden van financien voorkomende, zijn in allen deele toepasselijk op den directeur der landelijke inkomsten en directe belastingen.

Art. 5. Onder de *landelijke inkomsten* zullen bij voortduring worden verstaan te behooren: *De landrenten, de koffij-tuinen, de tuinen en nipa-bosschen, de vischvijvers en de huistax.*

Onder de directe belastingen zullen sorteren alle grondlasten, geene uitgezonderd, welke onder de benaming van verponding, half procent, belasting op de huishuur, tiende enz., het zij in gelde of in producten geheven worden, het hoofdgeld en de huistax der chinezen en andere vreemde inlandsche natien, en voorts alle andere beschrevene lands middelen zonder onderscheid, of dezelve verpacht, dan wel voor gouvernements rekening gekollecteerd worden.

Art. 6. De directeur zal, als het hoofddoel zijner bediening, aanmerken, de zorg, om alle de voorschrevene middelen en belastingen regelmatig te doen werken, overeenkomstig de bepalingen nu reeds bestaande, of verder te maken, hij zal de oorsprong, aard, en wijziging van alle dezelve, zoo wel afzonderlijk, als in verband tot elkanderen beschouwd, steeds naauwkeurig nagaan, en na de kennis, die hij daardoor zal hebben verkregen, de noodige voordragten doen, die hem nuttig en raadzaam zullen voorkomen, ten einde, dezelve middelen en belastingen, allerwege, op eenen gelijken voet te doen heffen en behandelen, dan wel aan dezelve zoodanige uitbreiding, wijziging en regeling te doen geven, of dezelve geheel te doen intrekken, als uit den aard derzelve, en uit derzelver werking, zoo afzonderlijk, als onderling, hem doelmatig zal toeschijnen, met inachtneming, aan de eene zijde, van het belang van het gouvernement, en aan de andere zijde, van de ingezetenen en de belasting schuldigen in het algemeen. Hij zal bijzonder trachten, met betrekking tot het middel der landrenten op het eiland Java, aan hetzelve die ontwikkeling te geven, waarvoor hetzelve vatbaar is, daar aan zoodanige leiding gevende, dat de provisioneele instructien en reglementen, daaromtrent bestaande, door vaste en regelmatige bepalingen kunnen worden vervangen; en met betrekking tot de overige grondlasten, zoodanig onderzoek instellen en zoodanige voordragten aan het gouvernement aanbieden, als de strekking kunnen hebben, om aan den aanleg, de inning en het beheer van die belastingen, de

wettte regelmatigheid, zekerheid en algemeene werking te geven.

Art. 7. De directeur is, in de uitoefening van zijne voorschreven verpligtingen, onmiddelijk ondergeschikt aan de hoofd directie van financien, aan welke het opperbestuur over de genoemde middelen en belastingen blijft behooren.

Art. 8. Hij is verpligt, om de hoofd-directie van financien, te dienen van berigt, consideratien en advies, op alle stukken, welke tot zijn departement betrekking hebben, en is gehouden aan dezelve, het zij uit zich zelven, het zij op derzelver aanvragen, alle zoodanige openingen te geven, als het belang van den lande zal vereischen.

Art. 9. Hij is al mede verpligt, om in gewone dienstzaken, alle zijne voorstellen aan het gouvernement, door het intermediair van de hoofd-directie, intezenden, met vrijlating echter, om in elk bijzonder geval, de bovengemelde mid elen en belastingen betreffende, waarin hij zulks nuttig of noodig oordeelt, zich onmiddelijk aan het gouvernement te vervoegen.

Art. 10. Hij correspondeert, des goedvindende, met alle civiele autoriteiten; en de gouverneurs, residenten en andere plaatselijke ambtenaren zijn verpligt den directeur te dienen van berigt, consideratien en advies, op alle de stukken welke door hem tot dat einde worden gezonden; aan alle welke ambtenaren, bij deze voor zoo veel des noods, gelast wordt, om zich overeenkomstig de bepalingen, van dit artikel, en het geen verder te dezen aanzien in deze instructie, of op volgende besluiten mogt vastgesteld worden, te gedragen.

Art. 11. Alle de ambtenaren met de directie, administratie en controle der hier boven gemelde middelen belast, zijn aan den directeur ondergeschikt, en zullen de bevelen en instructien door denzelven gegeven, uitvoeren en achtervolgen, dan wel doen uitvoeren en achtervolgen, behoudens de personele verantwoordelijkheid aan den directeur.

De gouverneurs en residenten nogtans, zoo wel als de ontvangers en andere geëmploijeerden, bij de bevelen en instructien door den directeur gegeven, zich bezwaard achtende, zullen verpligt en gehouden zijn, deze bezwaren ter kennisse van den directeur te brengen, terwijl zij, met de door dien ambtenaar te geven nader ophelderingen, geen genoegen kunnende nemen, verpligt en gehouden zullen zijn, hunne bedenkingen aan den Gouverneur Generaal mede te deelen, en deszelfs beslissing te verzoeken.

Art. 12. Alle de ambtenaren, bij het laatst voorgaande artikel bedoeld, corresponderen over zaken, de hierboven genoemde middelen betreffende, alleen met den directeur der landelijke inkomsten en directe belastingen, uitgezonderd in zoodanige gevallen waarin de aard der omstandigheden vordert, dat zij zich dadelijk tot den Gouverneur Generaal wenden.

Art. 13. De directeur heeft ten allen tijde vrijen toegang tot, en visie van de kantoren, boeken, papieren en kassen van alle ambtenaren, met de voorschreven middelen en belastingen in betrekking staande, welke verpligt zijn, hem daaromtrent, en omtrent alle zaken, de gedachte middelen en belastingen betreffende, alle openingen te geven, die door hem zullen worden gevorderd.

Art. 14. Al de staten, rekeningen en verantwoordingen, de voorschrevene middelen en belastingen betreffende, welke tot dusverre aan de hoofd-directie van financien en aan de algemeene rekenkamer gezonden zijn, of in het vervolg door den directeur, met overleg van de hoofd-directie van financien, van de civiele autoriteiten of verantwoordingschuldigen zullen worden gevorderd, zullen voortaan aan den directeur worden gezonden, welke, voor zoo ver zij door de algemeene rekenkamer moeten worden geliquideerd, door hem aan dit kollegie zullen worden aangeboden. De algemeene rekenkamer zal een afschrift van hare bevindingen en besluiten, ten aanzien van de likwidatie van voormelde rekeningen en verantwoordingen, aan den directeur doen toekomen.

Art. 15. De directeur zal verpligt zijn, om uit de bij het vorig artikel vermelde staten en rapporten, elke drie maanden te formeren eenen generalen staat, welke door hem, vóór het einde van de maanden januari, april, en october, door het intermediair van de hoofd-directie van financien aan het Gouvernement zullen worden ingezonden. Hij zal bovendien jaarlijks fourneren, en aan het gouvernement, in voege voorschreven aanbieden en wel in den loop van de maand maart, een algemeen verslag van het afgeloopen jaar, bevattende een algemeen overzigt van de onderscheidene uitkomsten, welke de voorschrevene middelen en belastingen hebben uitgeleverd, zoo afzonderlijk, als in verband tot elkanderen beschouwd.

Art. 16. De directeur zal zijn verblijf houden te Batavia, en zal uit die residentie zich niet vermogen te verwijderen, dan met toestemming van den Gouverneur Generaal, en voorkennis van de hoofd-directie van financien; gedurende zijne afwezendheid, zullen zijne functien te Batavia worden waargenomen door een der raden van financien, door de hoofd-directie van financien te benoemen.

Art. 17. De directeur der landelijke inkomsten zal, vóór de aanvaarding zijner functien, in handen van den Gouverneur Generaal afleggen, den volgenden eed:

„ Ik verklaar en zweer, dat ik tot verkrijging „ van mijn ambt, als directeur der landelijke „ inkomsten en directe belastingen, aan nie„ mand, in of buiten het bewind, iets beloofd „ of gegeven heb, nog belooven of geven zal.

„ Ik beloof en zweer, dat ik getrouw en „ getrouw zal zijn aan Zijne Majesteit den „ Koning der Nederlanden, Prins van Oranje„ Nassau, Groot Hertog van Luxemburg, dat „ ik aan den Gouverneur Generaal, des Ko„ nings vertegenwoordiger, eerbied en gehoor„ zaamheid betoonen zal.

„ Dat ik geheim zal houden, wat uit den aard „ der zaken, en overeenkomstig de mij des„ wege gegeven bevelen, geheim behoort te „ blijven.

„ Dat ik in alle mijne handelingen en raad„ gevingen, steeds het belang van den lande, „ en dat van zaken aan mijne zorg toever„ trouwd getrouwelijk zal in het oog houden, „ en naar mijn beste vermogen voorstaan, en „ wijders met opregtheid en naarstigheid zal „ trachten aan de bedoeling van mijnen post te „ voldoen, overeenkomstig de instructie mij „ gegeven of verder nog te geven; *Zoo waar„ lijk helpe mij God Almagtig.*"

Batavia, den 2den maart 1823.

Mij bekend,

De algemeene secretaris,
BOUSQUET.

Publikatie.

Wij GODERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, *Groot-Kruis der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, enz., enz., enz.*

IN RADE.

Aan allen die deze zullen zien of hooren lezen Salut! *doen te weten:*

ALZOO Wij in overweging hebben genomen;

1°. Dat bij Onze publikatie van den 3den juli 1819, bereids eenige voorloopige bepalingen zijn vastgesteld, waarbij de grondslag is gelegd tot de heffing van eene belasting op de vaste en onroerende goederen op de eilanden Java en Madura.

2°. Dat de moeijelijkheden welke de regeling dezer gewigtige zaak heeft ondervonden, niet toegelaten hebben, om dezelve eerder tot stand te brengen, en Ons mitsdien hebben doen besluiten, om bij Onze publikatien van den 6den juli 1820, den 6den juli 1821, en den 19den juli 1822, de bl stirg van het ½ percent, op den voet, waarop dezelve tot dus verre had bestaan, telkens voor die jaren te verlengen.

3°. Dat dit werk echter thans genoegzaam tot rijpheid is gekomen, om de tot dus verre bestaan hebbende verordeningen, door eene meer regelmatige, zekere en algemeene wet te doen vervangen.

ZOO IS HET, dat Wij met inhæsie van Onze publikatie van den 3den juli 1819, voor zoo ver, de daarbij voorkomende bepalingen niet bij deze worden gealtereerd of gewijzigd, hebben goedgevonden en verstaan, te arresteren, gelijk gearresteerd wordt bij deze, de volgende

ORDONNANTIE volgens welke, op de eilanden Java en Madura, zal worden geheven het middel der verponding.

Aard en tijd van duur dezer belasting.

Art. 1. Over het jaar 1823 en de twee volgende jaren, zal worden geheven eene reëele belasting van alle vaste en onroerende goederen, binnen de eilanden *Java* en *Madura* gelegen, en het eigendom zijnde van bijzondere personen, corporatien, genootschappen of maatschappijen, alleen met de uitzonderingen bij deze ordonnantie bepaald; zullende deze belasting gerekend worden met den 1sten januari van dit jaar te zijn ingegaan.

De Hoofd-Directie van Financien, zal op grond van hare ondervinding en tijdig genoeg voor de expiratie van den termijn voor deze belasting vastgesteld, aan het gouvernement indienen eene gemotiveerde voordragt ten aanzien van het doelmatige, om dezelve te doen voortduren, of wel om andere wets-bepalingen deswege te statueren.

Beschrijving der goederen onder deze belasting begrepen.

Art. 2. Onder de goederen, in het voorgaand artikel vermeld, behooren alle huizen en andere gebouwen, mitsgaders alle erven en gronden, bebouwd, bezaaid, bepoot of beplant, of tot eenig ander einde dienstbaar gemaakt, het zij dezelve bestaan in woningen, pakhuizen, plaizier-tuinen, weilanden warmoeziers-gronden, plantaadjen, bosschen, graslanden, rijstvelden, suiker- en koffij-tuinen, visch-vijvers, en alle andere vaste eigendommen, zonder onderscheid, of van de zelve dadelijke inkomsten worden genoten, dan niet.

Nadere bepaling van het voorgaande.

Art. 3. Alle zoodanige vaste goederen, welke door, of van wege het gouvernement, aan partikulieren, het zij uitdrukkelijk, het zij stilzwijgend, en bij toelating zijn afgestaan geworden, doch waarvan tot dus verre geene betaling geschiedt, of geene behoorlijke overdragt heeft plaats gehad, zullen mede aan deze belasting onderworpen worden, na dat de eigendom daarvan aan de bezitters zal zijn toegekend geworden, dan wel aan het gouvernement terug keren, invoege, als nader hier onder zal worden bepaald.

Waar naar de belasting zal worden berekend.

Art. 4. Deze belasting zal worden geheven naar de bekende waarde der goederen, dan wel naar eene, door de Hoofd-kommissie te Batavia, en door de te benoemen kommissien op andere plaatsen, in gemoede te doene taxatie van derzelver wezenlijke en actuële waarde, in vergelijk van de bekende waarde van zoo veel mogelijk gelijke perceelen.

Hoedanig de taxatien van de waarde der goederen zullen geschieden.

Art. 5. Tot grondslag van de te doene taxatie zal zoo veel mogelijk gevolgd worden eene van de volgende regelen:

a. De taxatie zal gedaan worden in eens en te elijk van een geheel perceel, zoo als de bijzondere perceelen nu reeds zijn geregistreerd of in het vervolg nog geregistreerd zullen worden, met de gebouwen, en andere getimmerden daarop staande, en dus, zonder voor als nog de gebouwen van den grond aftescheiden, of te letten op de verscheidenheid van den aanleg der gronden, het zij tot tuin-zaai of weiland, en dergelijke meer.

b. Ten aanzien der woonhuizen, tuinen, pakhuizen, stallen, en andere gebouwen, gelegen binnen de steden of in den omtrek derzelven, zoo verre als die geacht kunnen worden, tot de steden zelve te behooren, zal de taxatie geschieden op het bedrag der huur, welke zoodanige woonhuizen, tuinen, pakhuizen, stallen, of andere gebouwen met der daad mogten doen, dan wel geoordeeld worden te kunnen doen, bij vergelijk met andere perceelen van zoo na mogelijk gelijke grootte, gemak en stand, onder in acht neming der bepalingen, hieronder bij artikels 11 en 12 gemaakt.

De aldus bepaalde huurwaarde in een jaar, zal tienmalen vermenigvuldigd en de som daardoor verkregen, voor de wezenlijke en actuële waarde van het perceel gehouden worden.

c. Ten aanzien der vaste eigendommen, buiten de limiten der steden, gelegen, en die onder de benaming van landerijen of tuingronden begrepen worden, zal de taxatie geschieden, volgens het algemeen voorschrift bij artikel 4 gegeven; onder zoodanige korting, als nader bij deze ordonnantie zal worden bepaald.

d. Eindelijk zal, van zoodanige stukken grond, die om derzelver geringe uitgestrektheid, of der de benaming van landerijen niet kunnen worden begrepen, doch in de nabijheid der steden en in de ommelanden door particuliere eigenaars bezeten, mitsgaders bepoot, beplant, of bezaaid, of anders tot het geven van inkomsten bewerkt worden, zal de taxatie geschieden op de berekening van een halve tot acht guldens, voor de vierkante roede, naar gelang van de gelegenheid of stand van zoodanige stukken grond, mitsgaders den aard van kultuur, waarvoor dezelve vatbaar zijn, en naar gelang van de meerdere of mindere waarde die uit dezer hoofde op elke bijzondere plaats aan de bedoelde stukken grond kan worden toegekend.

Opgave door de eigenaars zelve te doen, bij aldien de taxatie niet kan geschieden.

Art. 6. Bij aldien geene dezer regelen kan worden toepasselijk gemaakt, hetzij om dat de aard en de gelegenheid van het perceel geen vergelijk met een ander van bekende waarde toelaat, hetzij om dat andere omstandigheden de dadelijke taxatie in gemoede van de wezenlijke en actuële waarde van eenig perceel mogten verhinderen, zoo zullen in dat geval de Hoofd-kommissie van Verponding te Batavia, en op andere plaatsen, de op de navermelden wijze, ten gevolge der bepalingen, vervat in artikel 7 van de publikatie van 3 julij 1819, te benoemen kommissien, geregtigd zijn van de eigenaars of bewindhebbers dezer perceelen te vragen, en de eigenaars of bewindhebbers der zelve verpligt zijn, onder aanbieding van eede, de inzending te doen, van de opgave der inkomsten, welke zij, jaarlijks van deze perceelen trekken; gerekend over de middelbare som van de vier laatste jaren.

De voorschreven opgaven zullen door de eigenaars of bewindhebbers moeten worden ingeleverd binnen den tijd van veertien dagen, na dat de aanvrage aan hen zal zijn gedaan; en zal bij nalatigheid of weigering daarvan, tegen hen tot de voldoening daarvan, worden geprocedeerd bij parate executie en gijzeling.

Beoordeeling dezer opgaven door de Hoofd-kommissie van Verponding, en de bijzondere kommissien.

Art. 7. De Hoofd-kommissie van Verponding, en de bijzondere kommissien de opgaven der eigenaars of bewindhebbers ontvangen hebbende, zullen dezelve examineren, en bij aldien omtrent de juistheid derzelven enige bedenkingen bij hen mogt ontstaan, zullen zij deze opgaven aan de belanghebbenden terug zenden, met opgave van hunne bedenkingen, en met uitnoodiging om de gedane opgaven in nadere overweging te nemen.

De eigenaars of bewindhebbers zullen aan deze nadere opgaven moeten voldoen, binnen den tijd van *acht* dagen, en bij verzuim of weigering, daartoe, op de wijze, bij het voorgaand artikel voorgeschreven, genoodzaakt worden.

Beëdiging der gedane opgaven.

Art. 8. Bij aldien de eigenaars of bewindhebbers bij hunne eerste opgaven mogten blijven volharden, of anders de geopperde bedenkingen nier naar genoegen mogten beantwoorden, zullen de hoofd-kommissie en de kommissien bevoegd zijn, deze opgaven door de betrokkene personen dadelijk te doen beëdigen, en hen tot dat einde opgeven aan de Residenten, welke hen voor zich zullen doen roepen, en van hen den eed afnemen. Bij verzuim of onwilligheid om op de eerste roeping ter bepaalde plaatse te verschijnen, of om dadelijk den eed af te leggen, zal tegen de nalatigen of onwilligen worden geprocedeerd bij parate executie en gijzeling; met dien verstande nogtans, dat men als dan nog van het dadelijk afleggen van den eed zal kunnen worden verschoond mits ten genoege oplossende de bedenkingen, die tegen de gedane opgaven mogten bestaan. De eed gedaan zijnde, zal voor beslissend worden gehouden.

Bepaling van de waarde der goederen, volgens de opgaven der eigenaars.

Art. 9. De door de eigenaars of bewindhebbers der goederen, opgegeven, en volgens de drie laatste artikelen, bepaalde inkomsten van elk perceel, respectievelijk, over één jaar, zullen tienmalen vermenigvuldigd, en de daar door verkregen som, na aftrek der hier onder nader te bepalen kortingen, voor de wezenlijke en actuële waarde van hetzelve worden gehouden.

Korting op de bepaalde waarde der landerijen of tuingronden.

Art. 10. Bij aldien een aanmerkelijk gedeelte van de inkomsten der *landerijen of tuingronden buiten de limieten der steden gelegen*, mogt worden gevonden, uit het hoorn- of ander vee, daarop weidende, dan wel uit eenige suiker molens, arak-branderijen, indigo-makerijen, pannen- steenen- of potten bakkerijen, kalkbranderijen, en andere dergelijken, met toestemming van de Hooge Regering opgerigte trafieken en fabrieken of werken van nijverheid, zal daarvoor van de bepaalde waarde, eene som, naar billijkheid worden gekort, welke korting, die van 20 percent van de geheele waarde niet zal mogen te bovengaan, zullende de belasting alleen van gemelde waarde, na aftrek van gedachte korting, worden geheven.

Deze korting niet toepasselijk op perceelen in of na bij de steden liggende.

Art. 11. Ten aanzien van zoodanige fabrieken en trafieken, als in het voorgaand artikel zijn bedoeld, en die in, of na bij de steden gelegen mogten zijn, of tot welke, ofschoon buiten de steden gelegen, niet kan verstaan worden, eenig land te behooren, en in welke dus de hoofdingredienten tot de stoffen, aldaar bereid, verwerkt of vervaardigd, van elders moeten worden aangebragt, zal, bij te doene taxatie, tot het voordeel niet gelet worden, hetwelk die fabrieken of trafieken aan den eigenaar kunnen aanbrengen, maar alleen op de daarvan afgescheiden waarde, welke het erf en de gebouwen, waarin zoodanige fabriek of trafiek wordt geoefend, op zich zelven hebben, en zal dus ook de taxatie derzelven geschieden op den voet als hierboven bij artikel 5, *a* en *b* is bepaald.

Welke perceelen verder onder de voorgaande bepaling zijn begrepen.

Art. 12. Onder de bepaling van het voorgaand artikel, zullen vallen alle wagen-verhuurderijen, broodbakkerijen, logementen, en alle andere neringen of hanteringen van gelijken aard.

Begrooting dezer belasting.

Art. 13. Van de in maniere voorschreven bepaalde waarde van elk perceel in het bijzonder, zal provisioneel en tot dat daaromtrent nadere of andere wetsbepalingen zullen zijn gemaakt, *een half ten honderd* worden geheven, tot bedrag van de belasting voor een jaar uitmaken. De Hooge Regering behoudt zich nogtans voor, om, waar dit tot bestrijding van plaatselijke behoeften, noodzakelijk mogt worden geoordeeld, eene percentsgewijze verhooging op deze belasting te leggen en te heffen.

Perceelen welke vrij zijn van de belasting.

Art. 14. Van de belasting zullen vrij zijn de navolgende gebouwen, als:

Kerkgebouwen,
Kerkhoven,
Godshuizen,
Diaconiehuizen,
Gasthuizen,
Weeshuizen,
Alle gestichten, in welke behoeftigen worden onderhouden
Tucht- en werk-huizen,

voorts alle perceelen mindere waarde hebbende *an twee honderd* indische guldens, en eindelijk alle gebouwen of perceelen die daarvan bij bijzondere besluiten van de regering zijn of zullen worden vrijgesteld.

Voorwaardelijke vrijdom.

Art. 15. Alle gouvernements huizen, erven en gronden en alle publieke, zoo civiele als militaire gebouwen, de woningen der residentie en andere publieke ambtenaren, welke aan den lande in eigendom toebehooren, de huizen der regenten daaronder gerekend, zullen insgelijks van deze belasting vrij zijn, met uitzondering van de zulken, welke in vruchtgebruik of erfpacht zijn afgestaan of eventueël mogten afgestaan worden, zullende de grond belasting voor die perceelen, eene percent, hetzij door de bruikers, hetzij door de eigenaars moeten worden betaald.

De gebouwen, erven en gronden in dit en het voorgaand artikel bedoeld, aan welken vrijdom van de belasting is toegekend, zullen des niet te min aan de formaliteiten, voor de registratie van alle belasting schuldige perceelen, bij artikels 23 en 27 voorgeschreven, onderworpen zijn.

Provisionele vrijdom.

Art. 16. Alle huizen tot welke geen eigendom van grond behoort en welke in de bestaande huistax in die residentien, alwaar dit middel wordt geheven, aangeslagen zijn, of naar den aard dezer belasting aan dezelve zou en kunnen onderworden worden, zullen voor als nog vrij van dezelve blijven, en mits ten ook noch getaxeerd, noch geregistreerd worden, tot dat daaromtrent nadere bepalingen zullen zijn gemaakt.

Onderzoek te dien aanzien door de Residenten te doen.

Art. 17. Het middel der in het vorig artikel vermelde *huistax* eene personele belasting zijnde, welke in den vervolge zeer gevoeglijk met het middel van de verponding gepaard, kan gaan, zullen de residenten opzettelijk en met de meeste naauwkeurigheid doen onderzoeken, welke gebouwen en gronden in het voorgaand artikel bedoeld aan laatstgemelde belasting in vervolg van tijd, zullen kunnen en behooren te worden onderworpen, en van hunne bevindingen, een bered neerd verslag aan het gouvernement aanbieden.

De landerijen, waarvan landrenten worden geheven, en de Bazaars, zijn in deze belasting niet begrepen.

Art. 18. In deze belasting, alsmede van de taxatie en registratie zijn geheel uitgezonderd alle zoodanige erven en gronden, waarvan de *landrenten* geheven worden, en welke alsdus onder het stelsel der landelijke inkomsten zijn gebragt; insgelijks zullen de Bazaars van de belastbare gronden uitgezonderd zijn, en mits ten noch getaxeerd noch geregistreerd behoeven te worden; zullende echter daardoor geenszins vervallen de betaling van de belasting van 5 percent op de inkomsten van gemelde Bazaars, daar, waar gemelde belasting thans van dezelve wordt geheven.

Werkzaamheden van de hoofd-kommissie van verponding te Batavia.

Art. 19. Tot de perceptie dezer belasting, zal de hoofd kommissie van verponding zich onverwijld bezig houden met de werkzaamheden aan dezelve bij artikel 9 van de publikatie van den 3den julij 1819 opgedragen; zullende de residenten van Batavia en Buitenzorg, dadelijk na de bekendmaking dezer, aan het gouvernement voordragen, het noodig getal deskundige personen, tot adsistentie van voorschreven hoofd-kommissie.

Kommissien op de andere hoofdplaatsen te benoemen, en derzelver werkzaamheden.

Art. 20. De residenten van Samarang en Sourabaija, zullen insgelijks, met den meesten spoed, aan den Gouverneur Generaal voordragen, twee of meerdere personen, welke onder hunne directie zullen belast zijn,

a. Met de herziening der registers of quohieren, naar welke de belasting van het half percent tot dus ver geheven is geworden.

b. Met de hertaxatie, en des noods opmeting van alle vaste goederen bebouwd en onbebouwd, welke, ofschoon bereids op de bestaande registers gebragt, nogtans niet volgens de effectieve waarde of jaarlijksche opbrengst zijn aangeslagen geworden.

c. Met de opspooring, taxatie, zoo noodig opmeting van zoodanige vaste goederen, bebouwd en onbebouwd, welke ofschoon aan de grond belasting onderworpen, en daarvan bij deze ordonnantie niet uitgezonderd, nogtans tot dus verre op de bestaande registers niet zijn gebragt geworden.

d. Met de opspooring, registratie en hetgeen verder vereischt zal worden, van zoodanige landen, gebouwen, opstallen en erven, als thans reeds in het bezit van particulieren zijn, en waarvan de eigendom aan deze bezitters zal kunnen en behooren te worden afgestaan.

Hoedanig zulks op de overige residentien te behandelen.

Art. 21. De overige residenten van Java en Madura zullen insgelijks met den meest mogelijken spoed, een of meer geschikte personen voordragen, welke onder hun toevoorzigt, en op hunne verantwoordelijkheid, belast zullen zijn met de opspooring, taxatie, en des noods, opmeting van alle vaste goederen, bebouwd en onbebouwd, welke aan particulieren behooren, en even als in de residentien Batavia, Samarang en Sourabaija, aan de grondbelasting onderworpen moeten worden.

Landmeters ter adsistentie van de Hoofd Kommissie en Kommissien te voegen.

Art. 22. Aan de hoofd kommissie van verponding en aan de kommissien in art. 19 en 20 hierboven vermeld, zullen op voordragt van de residenten, zoo veel mogelijk landmeters worden toegevoegd; in de residentien, alwaar zich reeds vaste bezoldigde landmeters bevinden, zal derzelver getal, des noodig, worden vermeerderd.

Oproeping van de eigenaars der erven en gebouwen, tot het doen der aangifte van derzelver ligging, uitgestrektheid, etc.

Art. 23. De hoofd kommissie en de bijzondere kommissien zullen hunne werkzaamheden aanvan en en voortzetten, in voege als volgt:

Alle particulieren, eigenaars zijnde van vaste en onroerende goederen, en alle administrateurs of bewindhebbers van vaste en onroerende goederen aan particulieren in eigendom toebehoorende, zullen door de residenten bij publikatie worden opgeroepen, om binnen eenen door hen residenten te bepalen tijd, en wel bij zulke afdeelingen en distrikten, wijken of buurten, als te Batavia, door de hoofd kommissie van verponding, en in de andere residentien, door de residenten zal worden bepaald en geregeld, opgave te doen, te Batavia aan de hoofd kommissie van verponding, en op de andere residentien, aan de daartoe te benoemen kommissien, van de ligging, uitgestrektheid, en bepalingen van de voorschreven vaste en onroerende goederen, die hun in eigendom toebehooren, of waarvan zij de administratie en het bewind hebben, mitsgaders van de huizen of andere gebouwen op deze vaste en onroerende goederen staande.

Boete voor de nalatigen.

Art. 24. Alle eigenaars, bewindhebbers, of bezitters van vaste en onroerende goederen, die binnen den tijd van drie maanden niet zullen hebben voldaan aan de oproeping in voorenstaand artikel vermeld, zullen, ten behoeve van den lande, vervallen in eene boete van drie malen het bedrag der jaarlijksche belasting, behalve derzelver gehoudenis om de achterstallige verponding aantezuiveren.

Waar naar deze aangifte zich zal moeten regelen

Art. 25. Tot grond der opgaven in artikel 23 vermeld, zullen moeten dienen, de jongste bewijzen van eigendom, die van de voorschreven vaste en onroerende goederen zijn verleend, dan wel de juiste opnoeming van den datum, mitsgaders het nummer en de folio, onder welke dezelve bij de daartoe bevoegde autoriteiten bereids mogten staan geregistreerd.

De percelen, waarvan de beschrijving niet behoorlijk kan worden gedaan optenemen en te meten.

Art. 26. Indien bij deze bewijzen van eigendom, de ligging, uitgestrektheid en belendingen, mitsgaders de huizen of andere gebouwen op den grond staande, in het geheel niet, of niet naauwkeurig genoeg mogten zijn uitgedrukt, zal de opname en meting van zoodanig perceel, ten koste van den eigenaar, onmiddelijk bevolen, en in het werk worden gesteld.

Registratie der opgegeven percelen.

Art. 27. Naar mate de opgaven bij artikel 25 vermeld, ontvangen worden, zullen, te Batavia de hoof kommissie der verponding, en op andere plaatsen de speciale kommissien dezelve doen registreren, slechts met een doorloopend nummer, gebruikende voor elk nummer, eene bladzijde, zoo dat het nummer van het perceel, tevens de bladzijde van het register zal aanwijzen. Dit register zal inhouden den naam van den eigenaar, en eene korte beschrijving van de ligging, uitgestrektheid en belendingen van het perceel, mitsgaders van de huizen of andere gebouwen, die daarop gevonden worden, volgens het model aan deze geanexeerd.

De bruikleeners van Gouvernements gronden, ten aanzien der oproeping gelijk gesteld met de particuliere eigenaars.

Art. 28. Onder de oproeping in artikel 23 vermeld, zullen mede begrepen, en bij verzuim of onwilligheid, aan de boete bij artikel 24 bepaald, onderworpen zijn, alle personen, die, het zij in leen, het zij door eene uitdrukkelijke, of stilzwijgende concessie, eenige Gouvernements gronden in gebruik hebben, of houden, voor zoo ver die gronden niet zijn begrepen in de uitzonderingen, hiervoren vastgesteld, en zulks onverschillig, of die gronden met woningen bebouwd, of tot welke andere einden dezelve ook mogen worden gebruikt.

Wat door de bruikleeners bij hunne opgave zal worden verklaard.

Art. 29. Bij de opgaven die van deze percelen zullen worden gedaan, zullen de bruikleeners de verklaring voegen, of zij al dan niet genegen zijn dezelve in eigendom aantekoopen, tegen eene billijke taxatie.

Taxatie en registratie der in gebruik gegeven Gouvernements gronden, door de bruikleeners aangekocht wordende.

Art. 30. Ingeval de bruikleeners zich genegen verklaren, den inkoop in voege voorschreven, te doen, zullen deze percelen, bij aldien van derzelver ligging, uitgestrektheid en belendingen, mitsgaders van de huizen of gebouwen, op dezelve gevonden wordende, nog geene autentieke bescheiden mogten bestaan, overeenkomstig artikel 26 worden opgenomen en gemeten, en daarna dadelijk in het register worden ingenomen, zullende de taxatie daarvan op de gronden, bij artikel 5 en volgende aangewezen, worden gedaan, en dezelve met betrekking tot de belasting beschouwd worden als hadden de bezitters daarvan reeds door koop, den eigendom verkregen.

Hoedanig de gronden worden beschouwd waarvan de aankoop door de bruikleeners wordt afgeslagen.

Art. 31. Indien de bruikleeners den aankoop tegen eene billijke taxatie afslaan, zal daarvan afzonderlijke aanteekening worden gehouden, en zullen de gronden worden beschouwd, dadelijk aan het gouvernement te zijn terug gekeerd.

Voorstellen deswege door de hoofd kommissie en de respectieve residenten aan den Gouverneur Generaal te doen.

Art. 32. De hoofd kommissie van verponding, en de respectieve residenten zullen, zoo spoedig mogelijk, aan den Gouverneur Generaal, ter goedkeuring voordragen, de taxatie van den prijs, voor welken de gronden, waarvan de bruikleeners verklaren genegen te zijn den aankoop te doen, aan hen zouden kunnen worden afgestaan, met bijvoeging hunner consideratien, of, en in hoeverre de afstand van die gronden voor het gouvernement al, of niet raadzaam is, dan wel hoedanig daa mede anders zoude behooren te worden gehandeld voor het meeste belang van het gouvernement; en ten aanzien van die gronden, waarvan de aankoop tegen eenen billijken prijs door de bruikleeners wordt afgeslagen, of, en in hoe ver dezelve bij publieke veiling zouden kunnen en behooren van de hand te worden gezet, dan wel, welk ander gebruik daarvan zal kunnen worden gemaakt.

Afschriften der registers door de residenten aan de hoofd kommissie te zenden.

Art. 33. De inschrijving in het register, en de taxatie der onderscheiden percelen in voege voorschreven gedaan zijnde, zullen de residenten een afschrift van dat register zenden aan de hoofd kommissie van verponding te Batavia.

Inzending der registers aan de hoofd directie van financien, en aanbieding derzelve aan den Gouverneur Generaal.

Art. 34. De hoofd kommissie van verponding zal bij deze registers *in duplo* voegen het quohier, hetwelk door haar voor de hoofdplaats *Batavia* zal moeten worden geformeerd, en deze gezamenlijk aan de hoofd directie van financien inzenden, die dezelve des vereischt wordende, met hare consideratien den Gouverneur Generaal ter goedkeuring zal aanbieden, ten einde door denzelven de belasting worde gearresteerd.

De gearresteerde registers aan de residenten voor de perceptie der belasting, terug te zenden.

Art. 35. De gearresteerde registers der belasting, zullen door middel van de hoofd directie van financien, aan de hoofd kommissie van verponding, en aan de residenten respectievelijk worden terug gezonden, ten einde daarop de perceptie der belasting dadelijk over het loopende jaar 1823 gevolg te doen nemen.

Schifting der registers, en nadere schikking der percelen.

Art. 36. Dadelijk na het arresteren der quohieren zal de hoofd kommissie van verponding te Batavia, en op de overige residentien, de plaatselijke kommissien van de door dezelve geformeerde registers een afschrift stellen in handen van eene kommissie, bijg staan door het noodig getal landmeters, welke deze registers schiften en de percelen daarop bekend gesteld, brengen zullen, onder zoodanige af- en onderafdeelingen van distrikten, wijken, letters en nummers, als op elke plaats tot een duidelijk onderscheid der voormelde percelen, en tot eene regelmatige schikking derzelve zal worden dienstig gevonden.

Formatie van nieuwe registers en platte-gronden.

Art. 37. Volgens deze verdeeling en schikking, zullen nieuwe registers worden aangelegd, en bovendien de platte-gronden der distrikten en wijken, worden gebracht in een of meer kaarten, voor elke residentie afzonderlijk; met aanwijzing van de namen van het distrikt, of de wijk, en den letter en nummer onder welke de respectieve percelen behooren.

Wat daaromtrent door de kommissie met deze werkzaamheid belast, verder te observeren.

Art. 38. De voornoemde kommissie zal wijders zoo veel mogelijk zich toeleggen om bekend te worden, met den onderscheiden aard der gronden, mitsgaders met de voortbrengselen derzelven en daarvan eene afzonderlijke memorie opmaken tot opheldering van de gemaakte kaarten.

Hoe te handelen omtrent verzwegen of andere onbeheerde percelen.

Art. 39. Naarmate eenige verzwegen of andere onbekende percelen nader zullen bekend worden, zullen dezelve in de registers ingenomen, en aldus aan de belasting onderhevig gemaakt worden.

Hoe te handelen omtrent vaste goederen, waarvan de eigenaars onbekend, of die onbeheerd zijn.

Art. 40. Alle partikuliere vaste eigendommen, waarvan de eigenaars onbekend, of die buiten beheer of opzigt mogten worden bevonden, zullen door de plaatselijke autoriteiten, alwaar zoodanige vaste eigendommen mogten gelegen zijn, aangeslagen, en bij publieke vendutie worden verkocht. Uit het rendement zal de boete bij artikel 24 vermeld, mitsgaders de achterstallige verponding, verhaald en aangezuiverd worden, en het overige, *ad opus jus habentium* in 's gouvernements kas gestort worden.

Van de geamoveerde gebouwen moet de volle belasting worden betaald.

Art. 41. Bij afbraak van eenig huis, of ander gebouw, zal het erf gedurende het tijdperk der belasting, aan de volle belasting der verponding onderhevig blijven, en geene concessie tot afbraak zal worden verleend, ten zij voor de voldoening hiervan behoorlijke borg gesteld, dan wel het bedrag der drie jaren verponding, in 's lands kas gedeponeerd zijn.

Nadere bepaling van het voorgaande.

Art. 42. De bepaling in het voorgaande artikel, zal echter alleen van toepasling zijn op zoodanige vaste eigendommen, alwaar het erf deszelfs grootste waarde ontleent, van het daarop staande huis of gebouw, en niet omgekeerd, alwaar het huis of gebouw kan geacht worden weinig of geene waarde aan het erf bijtezetten

Wanneer vrijstelling zal worden verleend van de volle betaling der belasting van een geamoveerd gebouw.

Art. 43. Van de bepaling in artikel 41 voorkomende, zal in bijzondere gevallen vrijstelling worden verleend, welke inzonderheid dan zal mogen worden verzocht, wanneer er eene volstrekte noodzakelijkheid tot den afbraak mogt bestaan.

Aanslag van nieuwe opgerigte gebouwen.

Art. 44. Alle nieuw opgerigte gebouwen zullen eene maand na de voltooijing en voor dat dezelve zullen bewoonbaar zijn, door de eigenaars moeten worden aangegeven, ten einde na derzelver voltooijing getaxeerd, op het quohier gebragt, en aan de grond belasting onderworpen te worden. Echter zal de betaling der belasting niet behoeven te geschieden, over het jaar, waarin het gebouw voltooid is.

Wat te observeren bij overgang van eigendom.

Art. 45. Bij overgang van eigendom van eenig perceel, aan de grond belasting onderhevig hetzij de overgang geschiede van het *geheele* perceel hetzij bij splitsing van hetzelve in twee of meer percelen of omgekeerd, bij zamentrekking van twee of meerdere percelen tot *een* perceel zal de nieuwe eigenaar op verbeurte ener boete, bedragende een jaar belasting, verpligt zijn daarvan binnen *acht* dagen aangifte te doen bij den ontvanger, die zulks zal aanteekenen, en daarvan een bewijs op een zegel van *een kwart* gulden afgeven.

Dit bewijs zal binnen den tijd der acht daaraan volgende dagen op verbeurte eener gelijke boete, moeten overgelegd worden, te Batavia aan de hoofd-kommissie, en op de andere plaatsen aan de bijzondere kommissien van verponding, ten einde van de mutatien, welke zullen hebben plaats gehad, op de registers aanteekening gehouden te worden.

Geene overschrijving van de belasting te doen van het eene perceel op het andere.

Art. 46. Het zal in het vervolg aan niemand vrij staan, de belasting van het eene perceel op het andere over te brengen, of te doen overschrijven, maar elk perceel zal van nu af aan bezwaard blijven met zijn eigen last, naar den inhoud en op den voet dezer ordonnantie.

Bij splitsing van eenig perceel, na het formeren der quohieren, zal de verponding tusschen de onderscheidene gedeelten, naar evenredigheid worden verdeeld, en alzoo op de quohieren worden overgebragt.

Alle kontracten en overeenkomsten strijdig met deze bepaling, zullen nul en van onwaarde zijn, en op dezelve zal in regten geenerlei regard mogen worden geslagen, zelfs niet tot regelen van schadevergoeding.

Door wien de belasting bij overgang van eigendom te betalen.

Art. 47. Bij overgang van eigendom zal de betaling van den ingetreden termijn van belasting, ten laste van den nieuwen eigenaar komen.

Likwidatie met de belastingschuldigen.

Art. 48. Dadelijk na dat de quohieren der belasting zullen zijn gearresteerd, zal de hoofdkommissie te Batavia zich onledig houden met het opmaken eener likwidatie, voor zoo ver Batavia en Buitenzorg betreft, van de naar aanleiding van artikel 3 der publikatie van den 3den julij 1819 bij anticipatie geheven belasting.

Deze likwidatie zal echter alleen plaats hebben ten aanzien van hetgeen bevonden zal worden door de belastingschuldigen *te veel* te zijn betaald, hetwelk aan dezelve zal worden gerembourseerd; van al de geen die bij de invoering dezer belasting *hooger* zullen worden aangeslagen, dan hetgeen zij tot dus verre hebben betaald, zal slechts eene lijst door de

(Het vervolg in het Bijvoegsel.)

(Vervolg der Courant.)

hoofd-kommissie geformeerd, en als bijlage bij de quohieren gevoegd worden, zullende a hetgeen bevonden zal worden, door de belastingschuldigen *te min* te zijn betaald, aan dezelve worden geremitteerd.

Ten aanzien der overige residentien, zal de voormelde likwidatie alleen plaats hebben, voor zoo veel desbelanghebbenden wegens het geen van hen ter suppletie van het te min betaalde zou mogen worden gevorderd, zullen doleeren.

Aan wien de ontvangst der belasting is opgedragen.

Art. 49. De ontvangst der belasting zal op de invoege voorschreven provisioneel gearresteerde quohieren geschieden, te Batavia en Buitenzorg, door de bijzondere ontvangers; en in de overige residentien, door de respectieve kollecteurs der landelijke inkomsten, of bij ontstentenis derzelven, door de algemeene ontvangers, of de als zoodanig fungerende residenten.

De belasting te voldoen in twee termijnen.

Art. 50. De betaling dezer belasting zal geschieden telken jare, in twee termijnen; te weten, de eene helft in den loop van de maand mei, en de wederhelft in de maand november; kunnende echter de belastingschuldigen, des verkiezende, dezelve in eens voldoen, bij den termijn, vervallende in de maand mei van elk jaar.

Met betrekking echter tot het loopende jaar 1823, zal de belasting in eens moeten worden voldaan, en aangezuiverd, in den loop van de maand october.

Tijd van betaling.

Art. 51. Ten minste veertien dagen voor den ingang van het termijn van betaling, zullen de ontvangers bij openbare bekendmaking de belastingschuldigen oproepen, om de belasting te hunne kantore te voldoen, op zoodanige tijden, en plaatsen, als waarop door hen tot de perceptie zal worden gevaceerd, en welke vooraf door elken resident zullen worden bepaald; alles op pœne als bij de wet is gestatueerd, te welken einde de quohieren der belasting voor de belastingschuldigen bij de ontvangers ter visie zullen liggen.

Boete door de nalatigen in het betalen der belasting te verbeuren. na voorafgaande sommatie en renovatie.

Art. 52. De belasting op de bepaalde tijden niet voldaan zijnde, zal de ontvanger aan de nalatigen binnen veertien dagen daarna, door een geregtsbode of ander daartoe bevoegden persoon doen exploiteren een sommatie biljet, om de belasting binnen veertien dagen te komen voldoen, met de boete van *tien* ten *honderd*, welke bij deze, op gemeld verzuim wordt gesteld;

De belasting alzoo een maand na de eerste bepaling niet zijnde ingekomen, zal dadelijk daarna aan den nalatigen invoege voormeld worden geexploiteerd een biljet van renovatie, om de belasting binnen veertien dagen te komen voldoen, met de boete van *twintig* ten *honderd*.

Actie aan den geregtsbode toekomende tot voldoening van zijne kosten.

Art. 53. De geregtsbode of ander daartoe bevoegd persoon zal tot voldoening van de kosten van zijn exploit, en de zegels van zijne relazen, hebben actie en regt van parate executie tegen den gesommeerden en gerenoveerden.

Tegen de nalatigen zal bij parate executie worden geprocedeerd.

Art. 54. Indien de belastingschuldigen binnen twee maanden na den eersten termijn, waarop de betaling had behooren te geschieden, niet mogt hebben voldaan, zullen aan den fiskaal, tegen behoorlijke recepis, worden overgeleverd de relazen van sommatie en renovatie, om vervolgens daarop bij parate executie tot invordering van de belasting met de boete, geprocedeerd te worden; op zoodanige plaatsen alwaar geene raden van justitie zijn gevestigd, zullen de functien van fiskaal door de secretaris sen, en bij gebrek van dezen, door de adsistent residenten, dan wel, bij onstentenis van beiden, door eenigen anderen ambtenaar daartoe door den resident te benoemen, waargenomen worden.

De percelen voor de belasting verbonden.

Art. 55. De aangeslagen percelen zullen voor de voldoening der belasting en der boeten verbonden zijn.

Hoedanig executie ten aanzien van dit middel wordt verkregen.

Art. 56. Tot verkrijging van executie ten aanzien van dit middel, zal op dezelfde wijze worden geprocedeerd, als in zaken betreffende de pachten van den lande is voorgeschreven, bij het provisioneel reglement op de judicature en manier van procederen in voorschreven zaken, gearresteerd bij resolutien van den 16den december 1819, no. 13, (staatsblad no. 83) en van den 20sten februari 1821, no. 24, (staatsblad no. 15).

Doleantie der belastingschuldigen.

Art. 57. Niettegenstaande de hiervoren vastgestelde bepalingen, zullen de belastingschuldigen, zich bij de belasting bezwaard vindende, mogen doleren binnen den tijd van drie maanden na de oproeping hiervoren in art. 50 vermeld, mits alvorens voldoende, den eersten termijn der belasting, waarvoor zij bij de registers zijn aangeslagen.

Op welke wijze de belastingschuldigen hunne bezwaren zullen inbrengen.

Art. 58. De rekwesten, daartoe te presenteren, zullen moeten inhouden de gronden van bezwaar tegen de taxatie, met zoodanige bewijzen, daartoe dienende, als de rekwestrant zal vermeenen te behooren, en zullen de voorschreven rekwesten aan den Gouverneur Generaal gerigt, ingediend worden, te Batavia aan de hoofd kommissie van verponding, en op de onscheiden residentien aan de plaatselijke autoriteiten, en zal zoo wel de hoofd kommissie als de overige residenten, de alzoo ingediende rekwesten, met hunne consideratien inzenden aan de hoofd directie van financien, welke autoriteit dezelve, met haar advies, den Gouverneur Generaal zal aanbieden.

Ook zullen van de inlandsche belastingschuldigen mondelinge doleantien worden aangenomen, welke door de residenten aan den Gouverneur Generaal zullen worden bekend gemaakt.

De hoofd kommissie en de onderscheiden residenten zullen op de registers aanteekening houden van de ingediende rekwesten, ter doleantie, van welke de belanghebbenden reçu zullen kunnen nemen; gelijke aanteekening zal van de mondeling opgegeven bezwaren worden gehouden.

Stukken bij de rekwesten ter doleantie te voegen, en tijd, binnen welken dezelve zullen worden aangenomen.

Art. 59. Geene rekwesten echter tot afslag zullen worden aangenomen dan die, welke vergezeld zijn van de kwitantie der betaalde belasting, mitsgaders na een langer verloop dan die van drie maanden, te rekenen van den dag, op welken de heffing der belasting op de wijze hierboven voorgeschreven, voor het als dan loopende jaar zal zijn bekend gemaakt.

Dispositien op de rekwesten ter doleantie.

Art. 60. De dispositien van het Gouvernement op deze rekwesten, te vallen, zullen worden geexpedieerd aan de residenten, tot wier ressort dezelve behooren; welke daarvan aan den belanghebbenden zullen kennis geven, en van de beslissing van het Gouvernement, bij de registers aanteekening zullen houden.

Definitieve bepaling der belasting.

Art. 61. De termijn tot het doen van doleantien bij het vorenstaand artikel bepaald, verstreken zijnde, zal de belasting definitief worden gearresteerd van de zoodanige percelen, waarvoor geene doleantien zullen zijn ingekomen, terwijl overeenkomstig de dispositie van het Gouvernement op de voren gemelde rekwesten te nemen, de belasting der overige percelen, insgelijks binnen den kortst mogelijken termijn zal worden gearresteerd.

En op dat niemand hiervan onwetenheid voorwende, zal deze worden afgekondigd, in de Nederlandsche, Chinesche en Inlandsche talen, alom waar zulks behoort en te geschieden gebruikelijk is.

Lasten en bevelen voorts dat alle hoogere en lagere kollegien en ambtenaren, justicieren en officieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering dezer, de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia, den 28sten januari 1823.

VAN DER CAPELLEN.

Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Rade.

De algemeene secretaris,
BOUSQUET.

Publikatie.

Wij GODERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, *Groot-Kruis der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, enz. enz. enz.*

IN RADE.

Aan allen die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten:

In overweging genomen hebbende, dat de omstandigheden, welke, in den jare 1820, tot de tegenwoordige hooge prijs-bepaling van het zout aanleiding hebben gegeven, niet meer bestaan; dat het alom gemakkelijk verkrijgbaar stellen van deze eerste levensbehoefte, voor de gemeente, van het hoogste gerief en belang is; dat dit tevens het gebruik van dit artikel moet uitbreiden, en aldus 's lands inkomsten kan verbeteren, zonder eenig bezwaar voor de bevolking; dat wijders de vrije uitvoer van zout van *Java* of *Madura* naar de bezittingen buiten *Java*, als een der voornaamste middelen te beschouwen is, tot verlevendiging van de kleine vaart en smallen handel; en dat, in afwachting van het tijdstip, op hetwelk, het wellligt doelmatig zal worden geacht, den vrijen invoer op alle de Nederlandsche bezittingen in Indië open te stellen, het nu reeds dienstig is geoordeeld, den invoer van zout van *Java* of *Madura*, op de bezittingen ter kust van *Borneo* toe te staan, en alzoo eene nieuwe bron van handel en vertier voor het algemeen te openen;

ZOO IS HET, dat Wij hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eerstelijk. Dat, met primo april aanstaande, de verkoop-prijs van het zout uit 's lands pakhuizen, op *Java* en *Madura* zal zijn vastgesteld, zoo wel voor *uitvoer*, als voor *consumtie* op *f* 75: per koijang, voor welken prijs het voor uityoer bestemde zout zal worden geleverd vrij aan boord der vaartuigen of scheper.

Ten tweede. Dat, met intrekking der publikatie van 14 mei 1819, (staatsblad no. 44), het voortaan aan elk en een iegelijk zal vrijstaan, om het alzoo, tegen den prijs van *f* 75: per koijang, uit 's lands pakhuizen gekochte zout, voor eigene rekening in te voeren en te verkoopen op alle de Nederlandsche bezittingen en etablissementen van *Borneo*, alwaar aan de agenten of gezagvoerders, voor elken aangebragten koijang van het bedoelde zout, bij wege van premie, zal worden terug betaald eene som van *f* 15.

Ten derde. Dat het op *Java* en *Madura* ingekochte zout zal worden voorzien en moeten vergezeld zijn van een certificaat, waardoor de inkoop op een der voormelde plaatsen wordt gestaafd; zullende, bij gebreke van zoodanig certificaat, geene terug betaling der bij § 2 vermelde premie van *f* 15: per koijang, geschieden.

Ten vierde. Dat de invoer in de Nederlandsche bezittingen en etablissementen op *Borneo*, van alle zout, elders dan op *Java* of *Madura* aangemaakt, bij voortduring zal zijn verboden, op straffe van confiscatie van schip en lading.

En op dat niemand hiervan onwetenheid voorwende, zal deze worden afgekondigd, in de Nederlandsche, Chinesche en Inlandsche talen, alom waar zulks behoort en te geschieden gebruikelijk is.

Lasten en bevelen voorts dat alle hoogere en lagere kollegien en ambtenaren, justicieren en officieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering dezer, de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia, den 11den maart 1823.

VAN DER CAPELLEN.

Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Rade.

De algemeene secretaris,
BOUSQUET.

Publikatie.

WIJ GODERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, *Groot-Kruis der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, enz., enz., enz.*

IN RADE.

Aan allen die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten:

Alzoo Wij in ervaring gekomen zijn, dat te *Malakka* bedenking is ontstaan, omtrent het regt verstand der publikatie van 9 julij ll., voor zoo veel betreft de heffing der thans aldaar te betalen *uitgaande regten*, en dat die bedenking geboren wordt uit den flotzin van artikel 11 der bedoelde publikatie, alwaar de woorden: *terwijl de vrijstelling van regten hierboven bij artikel 1 met betrekking tot* Java *en* Madura *bepaald, ook te* Malakka *in allen deele toepasselijk zal zijn, op de Inlandsche aan Nederlandsche geassimileerde vaartuigen*, strijdig met den geest dier wetsbepaling, in het algemeen, en van het eerste gedeelte van datzelfde artikel, in het bijzonder, zijn ingeslopen;

ZOO IS HET, dat Wij hebben goedgevonden en verstaan, de flotzin van artikel 11 der publikatie van 9 juli 1822, (staatsblad no. 30a), luidende: *terwijl de vrijstelling van regten, hierboven bij artikel 1 met betrekking tot* Ja a *en* Madura *bepaald, ook te* Malakka *in all n deele toepasselijk zal zijn, op de Inlandsche aan Nederlandsche geassimileerde vaartuigen*, intetrekken en te stellen buiten effect, met verklaring, dat die bepaling moet worden beschouwd als nimmer te hebben bestaan.

En op dat niemand hiervan onwetenheid voorwende, zal deze worden afgekondigd, in de Nederlandsche, Chinesche en Inlandsche talen, alom waar zulks behoort en te geschieden gebruikelijk is.

Lasten en bevelen voorts dat alle hoogere en lagere kollegien en ambtenaren, justicieren en officieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering dezer, de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia, den 11den maart 1823.

VAN DER CAPELLEN,

Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Rade.

De algemeene secretaris,
BOUSQUET.

BENOEMINGEN.

CIVIELE.

Tot inspecteur der tinmijnen in de districten Songijliat en Matawang op het eiland Banka, de 1ste luitenant *Hartman*, thans onder-inspecteur in laatstgemeld district.

Tot assistent bij den inspecteur der koffijkultuur te Tjanjor in de residentie der Preanger Regentschappen, *C. J. Begemans*, thans opziener der landelijke inkomsten in de residentie Cheribon.

KOLONIALE MARINE.

Tot luitenants der 1ste klasse, de luitenants der 2de klasse, *G. P. Muller, R. P. Bakker* en *D. Jordan.*

Tot luitenants der 2de klasse, de kadets, *P. J. van Spall, J. C. G. Brennwald, H. Buiten, F. G. de Vries* en *J. M. van der Swan.*

Tot kadets, de stuurmans-leerlingen, *J. W. Stolze, J. F. Daensen, H. H. V. Poel* en *W. C. Weutzel.*

MILITAIR DEPARTEMENT.

Tot kapitein plaats-majoor te Sourabaija, de rikmeester *R. W. Holshuher von Harrlach.*

PLAATSING.

Bij het regiment artillerie no. 5.
De chirurgijn-majoor *P. F. von Siebold.*

GEPENSIONEERD.

De kapitein plaats-majoor te Sourabaija *J. B. G. de Plunkett.*

ONTSLAGEN.

De inspecteur der tinmijnen in het district Songijliat op het eiland Banka, *J. Rosier.*

ZEE-TIJDINGEN.

Schepen Straat Sunda doorgezeild.

Uitgezeild.

Maart 17—Eng. brik *Dragon*, R. Walker, van Manilha den 14den februari, naar Port Jackson; passagiers, kapitein Gamor en Galloway.—Spaansch schip *Victoria*, E. J. Pelna, van dito den 20sten dito, naar Cadix.

BATAVIA.

Aangekomen.

Maart 15—schip *De Drie Gezusters*, M. Azon Jacometti, van Samoas den 24sten februari; passagiers, de heer G. Muller en luitenant van der Palm.—Eng. schip *Alexander*, R. Dickie, van Bengale den 20sten januari; passagiers, mevrouw Wallis, de heeren Wocklij, Hemlar en McQuoid.

Maart 16—Chinesche jonk *Taijlaij*, Tjia Bianhoij, van Kiangmoij den 18den februari, met 518 chinezen.

Maart 17—schip *Star*, J. G. Duncan, van Malacca den 25sten februari; passagiers, de heeren Aldriege, Slater, mevrouw Timmerman Thijssen en familie.

Maart 18—Eng. schip *Countess of Harcourt*, G. Brunn, van Port Jackson den 29sten januari. schip *Gombora*, W. Morling, van Sourabaija den 2den maart.—Chinesche jonk *Hongoan*, Tan Boenlian, van Kiangmoij den 11den februari, met 348 chinezen.

Maart 20—schoener *Molucco*, T. S. Berrij, van Sinkapoera den 10den maart.

Vertrokken.

Maart 16—schip *Ennore Transit*, J. Greeg, naar Sourabaija.—schoener *Vongsten*, Lie Hanko, naar Timor Koepang.—Fransche brik *La Confiance*, B. Chabrié, naar Pondicherij.

Maart 17—Z. M. brik *Orestes*, kapt.-luit. J. Verveer, koersstellende om de noord.—schip *Jessij*, C. Stricker, naar Samarang en Sourabaija; passagiers, kadet ter zee Bastiaanse, de heeren A. Isaak, G. Aveij, S. Oscan, P. Andries a kinderen, en 5 militaire officieren.

Maart 21—brik *Fredrik*, Lie Kimiang, naar Samarang.—Amerik. schip *Eliza*, A. Putnam, naar Antwerpen.—schip *Anna*, C. R. Stolten, naar Rotterdam; passagiers, mevrouw De Bons en kind, ritmeester Baslé, vrouw en kind, kapitein Rijnbende, de heeren P. J. C. van Grootenraij, S. Fraser, de jonge heer W. L. Ramack, mevrouw A. J. C. van der Plas, geb. Paumier Duverger.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. wacht-schip *Tromp;* schepen De Nieuwe Zeelust, Hapsoen, Resolutie, Jan en Cornelis, Palembang, Rotterdam, De Onderneming, De Jonge Adriana, Lord Minto, Fattaholcair, Malakka's Geduld, De Drie Gezusters, Star, Gembora; brikken Hingthaij, Wanhin, Nordloh, Markus, Bancok; schoeners Ducklin, Molucco.—Eng. schepen Arab Lonach, Wellington, Alexander, Countess of Harcourt; bark Marijann Sophia.—Fransche brikken La Pourvoijeuse, Oromaze.—Spaansche brik Amador.—Amerik. schepen Alexander, Emilij; brikken Hindo, Active, Cadet; schoener Philaine.—Chinesche jonken Tjiemliem, Hokgoan, Gouw Antang, Taijlaij, Hongoan.

SAMARANG.

Aangekomen.

Maart 14—brik *Adventure*, J. M. Matzen, van Batavia; passagiers, de heeren R. Moris, J. A. Hack en vrouw.

Vertrokken.

Maart 11—Voor het gouvernement ingehuurd particulier schip *Magbur*, J. A. Schmidt, naar Molukkos; passagiers, de heeren Langewagen, Overbeek, Z. M. officieren, 2 opzieners van de Genie, en een korporaal.

Schepen liggende ter reede.

Schepen De Drie Gebroeders; brikken Johanna Hubertina, Hendrik, Johanna, Jacoba Ambrosina, Geertruida, Eleonora, Aglaija, Maria Charlotta, Malakka, Goede Fortuin, Anna Maria; schoener De Snoek.—Arab. schip Fattal Rachman; brikken Fattaholkair, Mangsorie, Joseph; sloep Cheribon.—Maleische brik De Goede Hoop; schoener Remantjieta; fala fala Boejang Siamat.—Chinesche brikken Sandhang, Pieternella, Tjiengsoen, Tjoangien, Gollek, Zeehond, Ingsoen, Soenhoat, Beanhong; schoener Pamalang; sloep Haphien.

SOURABAIJA.

Aangekomen.

Maart 8—Voor het gouvernement ingehuurde particuliere brik *Clementine*, T. S. Serge, van Batavia den 25sten februari; passagiers, de heeren Livingston en Bollard.—schip *Race Horse*, G. Ingram, van Samarang den 5den maart; passagiers, mevrouw Esser en mejufvrouw de weduwe Vermehr.

Maart 10—brik *Eliza*, Debregeas, van een verloren reis naar Samarang.

Maart 11—brik *Maria Catharina*, J. Duncan, van een verloren reis naar Batavia.

Vertrokken.

Maart 9—Voor het gouvernement ingehuurd particulier schip *Recoverij*, C. Ettij, naar Batavia.

Maart 12—Voor het gouvernement ingehuurde particuliere brik *Theodora*, E. Cook, over Boender naar Indramaijoe.

Maart 14—Zr. Ms. schoener *Iris*, roei-kanonneer-booten *No.* 8 en 16, 1ste luitenant Rambaldo, 2de luitenant Bartels en 2de luitenant Gootema, beide naar kruistogt om de west.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregat *van der Werff;* brik *Jacoba Elizabeth;* schoeners *Zeemeeuw, Emma, Calipso;* kanonneer-booten *No.* 15 en 16; roeikanonneer-booten *No.* 10, 11 en 13; Peniche *No.* 3; schepen Henriette Elizabeth, Prins Blucher, Fattal Rachman, Abdul Karim, Marzoek, Maria, Mercurij, Pekin, Suzanna, Rosalie; brikken Amazoon, Livinia, Marzoekie, Fannij, Francina, Tambak Boijo, Boeang Besie, Adsistentie, Geng Gwan, Elizabeth, Clementina, Eliza; schoeners De Hoop, Anna, De Jonge Fredrik; kotter De Goede Hoop.

BATAVIA, *den 16den maart* 1823.

In de vaderlandsche *kunst en letterbode* treffen wij de volgende vermelding aan van eene plegtigheid ter nagedagtenis van den zoo veel belovenden natuurkundigen *H. Kuhl*, alhier, in eenen bloeijenden ouderdom, aan zijne vele vrienden en aan de wetenschappen, door den dood, ontrukt.

„ GRONINGEN, *den 27sten maart* 1822.
„ Het natuur- en scheikundig genootschap alhier, vierde, heden avond, op „ een plegtige wijze, in eene buitengewone vergadering, de nagedagtenis van „ het honorair lid dezes genootschap, „ Dr. *H. Kuhl*, onlangs op *Java* overleden.

„ Professor *van Swinderen*, sprak bij „ die gelegenheid eene redevoering uit, „ waarin hij eerst een verslag gaf van „ deszelfs leven en lotgevallen, toen den „ aanleg en het karakter, en eindelijk de „ verdiensten van den overledenen deed „ kennen.

„ De r dvoering werd voorafgegaan, „ een en andermaal afgewisseld, en besloten, met treurmuzijk en eene buitengewoon talrijke vergadering vereerde deze „ plgtigheid met hare tegenwoordigheid."

Wij vernemen, dat, den 16den october ll., te *Tessel* is binnen gekomen het schip *de Gezusters*, gezagvoerder *D. B. Luijens*, den 19 len mei, van hier vertrokken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 8sten september.*

De brieven van den 6den uit Poictiers, behelzen het verslag van de verdediging van den generaal *Berton*. Hij heeft den dienst van den advokaat *Drault*, die hem door het hof was toegevoegd, geweigerd en zich zelven verdedigd. De advokaat heeft, welke moeite men ook aanwendde, zoo wel van de zijde van het openbaar ministerie, als van elders, om hem overtehalen den generaal zijns ondanks te verdedigen, dit geweigerd, en zeer waarschijnlijk zijn beroep daarbij op het spel gezet.

De generaal *Berton* heeft tot het laatste toe in eene vrij merkwaardige redevoering, volgehouden van in geen verband met eenig genootschap of met eenig committé van bestuur te staan.

„ Het ontbreekt mij niet aan moed zeide hij, in substantie „ dit zal ik tot het uiterste toonen; ik had even als alle mijne officieren naar Spanje kunnen vlugten, alles was daartoe in gereedheid, maar ik heb niet gewild. *Grandmenil* en *Wolfel* zijn spionnen van de policie, die door allerhande lagen de ongelukkige ingezetenen tot wederspannigheid hebben overgehaald, beide hebben mij door verscheidene listen weder in de nabijheid van Saumur gelokt, en een aantal huisvaders, die, zonder hen rustig zouden zijn gebleven in deze gewaande zamenzwering medegesleept. Aldaar hebben zij mij overvallen, maar *Grandmenil* heeft zich in tijds weggemaakt, en zal voorzeker ook niet weder te voorschijn komen. Ik had mij kunnen verdedigen, maar zoude onvermijdelijk bezweken zijn; en ik verlangde geenszins door de hand van een moordenaar te sneven even gelijk zeker inwoner van Saumur *Maignan*, tegen welken niets bewezen is, en die door *Wolfel* van het paard werd geschoten. In Franche Comté bestond voorheen het geslacht *Gérard*, het welk adelijk was verklaard, om dat zekere *Gerard* een man had vermoord, welks hoofd door het voormalig gouvernement op prijs was gesteld. [De heer *Berton* schijnt hier *Balthazer Gerards*, den moordenaar van Prins Willem I. te bedoelen.] Bij de inlijving van dat land aan Frankrijk, wilde dit geslacht dien adel doen gelden, doch de inten-

dat trad den adelbrief met voeten. Ik zeg dit niet tegen het geslacht van *Wölfel*, mede in Franche Comté te huis behoorende, maar om te toonen, dat Fransche Koningen, wel onderrigt, nimmer moord of verraad kunnen beloonen." Volgens het verhaal der antiliberalen heeft *Wölfel*, tegenwoordig bij deze verdediging, naauwelijks zijne verontwaardiging kunnen inhouden. De generaal heeft de door den procureur generaal genoemde gedeputeerden trachten te verdedigen, en, onder andere verzekerd, dat het de heer *Lafitte* was, welke den Koning, in Gent, de Hertogin van *Angoulême* en de Prinsen, gedurende het laatst beheer van *Buonaparte*, aanmerkelijke sommen had doen toekomen. Hij heeft zich bitter beklaagd over eene noodelooze gestrengheid en verzekerd, dat de generaal *Mulartic*, na dat het hof had bevolen, dat men de aangeklaagden niet zoude ketenen, hen, met touwen heeft doen binden; enz.

Hij eindigde aldus: „ Indien uw geweten het storten van mijn bloed beveelt, zoo ben ik bereid het op te offeren; moge het dat mijner mede aangeklaagden redden. Gedurende twintig jaren heb ik het bloed van emigranten, die tegen mij streden, gespaard.

Deze edelmoedheid was niet altijd zonder gevaar, maar ik heb nimmer Fransch bloed doen vloeijen. Ik heb dikwerf mijn leven gewaagd. Mogt ik het voor mijne medeburgers verliezen zoo zal mijne zinspreuk, even als altijd *dulce et decorum est pro patria mori* wezen."

den 12den september.

De generaal *Berton* heeft het repliek van het openbaar ministerie weder in persoon beantwoord, en aangemerkt, dat het benoemen van adelijken en gewezene emigranten, om als gezworenen zijne zaak te beoordeelen, niet staatkundig was, en zoo wel in Frankrijk als elders in Europa eenen verkeerden indruk zoude maken; even als of het bestuur in genoemd Rijk het noodig achtte, om adelijken te roepen, ten einde het volk te vonnissen, en eenen troon te ondersteunen, welke niemand, zoo hij zeide, had willen aantasten. Hij verzekerde, dat de overheid op dusdanig eene wijze haat en wantrouwen bevorderde en dit zeer wel gevoelde, daar zij de stad Poictiers, gedurende deze regtspleging, van eene vier dubbele militaire magt had voorzien. Ter staving van zijn gezegde, dat men de gezworenen personelijk in de zaak als het ware had willen betrekken, haalde hij aan, dat het openbaar ministerie de woorden van eenen *carbonaro, dat men geen edelman of priester in het leven zoude laten*, woorden, die alleen op een horen zeggen berustten, in het breede had ontwikkeld; hij meende, dat ook deze omstandigheid nieuw voedsel aan haat en wederzijdsch wantrouwen moest geven.

Het gepleegd misdrijf heeft de generaal, en dit is niet zeer te verwonderen, slechts flaauw kunnen verdedigen. Het opsteken van de driekleurige vlag trachtte hij daardoor te verschoonen, dat de tegenwoordige Koning, in 1789, vrijwillig de driekleurige kokarde had aangenomen. Het aanranden van het ministerie hield hij daarom niet misdadig, daar het overbekend was, dat men dit ministerie Z. M. den Koning, tegen welks bestuur hij niets het minste had willen ondernemen, had opgedrongen, en dus Z. M. den Koning geweld had aangedaan. Hij heeft den procureur-generaal allervinnigst aangetast wegens de groote uitbreiding, welke hij aan de beschuldiging had gegeven. „ Men spreekt" zeide hij „van lieden, die de beulen werk willen verschaffen, maar ik laat het aan de gezworenen over, die uitdrukking, naar waarde, te beoordeelen." Hij hield vol, geene kennis te hebben aan eenig besturend committé en de geheele beweging te houden voor het werk van geheime en thans voortvlugtige agenten, welke gebruik hadden gemaakt van de algemeene ontevredenheid.

den 12den september.

Zes der aangeklaagde zijn ter dood veroordeeld, twee-en-twintig tot eene gevangenis van een tot vijf jaren verwezen en slechts twee zijn vrijgesproken. Omtrent den kolonel *Alix* is nog veel beraadslaagd. Zeven der gezworenen meenden, dat hij met de daad schuldig was aan het complot; vijf oordeelden, dat hij alleen kennis van hetzelve had gedragen, de meerderheid van het hof heeft zich bij de minderheid der gezworenen gevoegd, en alzoo is de straf van *Alix* alleen tot eene gevangenis bepaald gebleven. Na dat de president de aangeklaagden had gevraagd, of zij nog iets te hunner verdediging hadden in te brengen, heeft de generaal *Berton* ten laatst het woord gevoerd; hij beklaagde zich van geenen advokaat te hebben, om zijne zaak te verdedigen, alsmede, dat geene der andere advokaten den aard van den opstand naar Saumur en de oorzaken van denzelven naar waarheid had kunnen ontvouwen; om dat men dezelve buiten twijfel het stilzwijgen zoude hebben opgelegd; hij voor zich rekende niet onbekwaam, om dezen taak, in het voordeel zijner mede-aangeklaagden, te vervullen, en die boezemde hem de regtmatige vrees in, dat de beschuldiging van den procureur-generaal, welke zoo veel bloeds verlangde, zoude zegepralen. Hij nam deze gelegenheid nogmaals waar, om den procureur generaal op de hevigste wijze aan te tasten; hij waarschuwde de gezworenen van toch niet te spoedig grafkuilen te helpen delven, waarvan het aanwezen hen en hunne nakomelingen welligt zoude bedroeven, terwijl de procureur-generaal *Mangin*, als een staatkundig cosmopoliet, naar andere departementen werd geroepen, om gelijke functien uit te oefenen. Hij sprak geenszins voor zich zelven, maar alleen voor zijne mede aangeklaagden, welke hem in hunne onkunde hadden gevolgd, en aan hun gezin waren ontrukt, en riep ten slotte: „ Ik bied mijn bloed ten offer aan; mijne ziel is onvertzaagd; zij zal met vreugde in de eeuwigheid overgaan, bijaldien ik slechts regt voor de ongelukkigen, die naast mij gezeten zijn, mag erlangen." Na het uitspreken van het vonnis, heeft de president *Berton* onwaardig verklaard, om een deel uit te maken van de ridders van het *legioen van eer* en van *den H. Lodewijk*.

den 10den october

Zie hier de bijzonderheden nopens de teregtstelling van *Berton*: „ in den nacht van den 4den op 5den october is het arrest van het hof van cassatie, bij het welk het beroep van den generaal *Berton* en zijne medebeschuldigden werd verworpen, met een estafette te Poictiers aangebragt. De overheid, heeft daarop last gegeven, het vonnis dadelijk te voltrekken. De griffier wilde den veroordeelden het arrest voorlezen, doch deze gaf hem te kennen, dat dit onnoodig was. Na dat de scherpregter de noodige toebereidselen had gemaakt, boden twee missionarissen den generaal hunnen dienst aan, doch hij sloeg dit af; de geestelijken plaatsten zich niettemin, met den veroordeelde, op den noodlottigen kar, schoon hij volstrekt weigerde hunne vermaningen aan te hooren; reeds te voren had hij een der gevangenis geestelijken, die zich had aangeboden, om hem bij te staan, op eene bescheidene wijze te kennen gegeven, zijnen godsdienst te kennen, en te weten, dat hij door een opregt berouw wegens zijne begane misslagen, in de genade van een almagtig, goedertierend en regtvaardig Opperwezen, vergiffenis konde erlangen; dat hij tot dat einde geene menschelijke hulp behoefde. De straten waren niet zeer sterk met nieuwsgierigen bezet, evenmin als de markt, alwaar men de meeste vengsters gesloten had. De veroordeelde klom met veel bedaardheid de trappen op van het schavot, en riep, volgens overeenstemmende berigten, eerst met eene doffe, naderhand met heldere stem: *leve Frankrijk, leve de vrijheid*.

Zoodanig was het einde van een man, dien het nog aan militaire kunde, noch aan moed ontbrak, doch die door zijne kwalijk beradene, misdadige onderneming, een aantal zijner medeburgers in het ongeluk heeft gestort. Welke ook zijne gevoelens voor eene constitutionele regering van het huis der Bourbons mogten zijn geweest, geen onpartijdige heeft immer de regtvaardigheid van zijn doodvonnis in twijfel getrokken, schoon vele de wijze, op welke men hem heeft behandeld, de belemmeringen zijner verdediging, en de zamenstelling van de regtbank der gezworenen, hebben afgekeurd.

den 11den october.

De gedeputeerden *Foy*, *Lafitte* en *Keratrij*, hebben, bij rekwest, den minister *de Peijronnet* verzocht, hun aantewijzen eene regtbank, voor welke zij den procureur generaal van Poictiers kunnen vervolgen, wegens den hoon en laster, aan welk hij zich te hunnen opzichte zoude hebben schuldig gemaakt. Men is benieuwd den uitslag te vernemen, schoon men niet twijfelt, of er zal in het omslagtig magazijn der buonapartiaansche verordeningen wel iets te vinden zijn, om deze zaak te smoren.

De Spaansche minister, markies *Casa-Irujo* heeft zijne brieven van rappel Z. M. den Koning overhandigd en als zoodanig afscheid genomen. Na eenig oponthoud is zijn opvolger, de hertog *de San Lorenzo*, heden ten hove verschenen, een einde Z. M. zijne geloofsbrieven aan te bieden, weshalve het vermoeden dergenen, welke meenden, dat het Fransche gouvernement zwarigheid zoude maken, dien gezant, als door het laatste ministerie benoemd, te erkennen, geenszins is bevestigd geworden.

(*Rotterdamsche Courant.*)

GROOT-BRITTANNIE.

Londen, den 11den october.

De ministerielen schijnen het navolgend berigt der Fransche liberalen eenigzins in twijfel te trekken: „ De beraadslagingen te Verona zullen den 12den october geopend en den 25sten november gesloten worden. Omtrent Spanje zijn de Souvereinen het volmaakt eens, in Verona zullen de maatregelen worden bepaald, welke dienen moeten, om rust en vrede daar te lande te herstellen." Zij herhalen bij die gelegenheid een gedeelte van den rondgaanden brief van wijlen Lord *Castlereagh* nopens de Napolitaansche aangelegenheden, aldus luidende: „ Groot-Brittannie erkend, dat eene mogendheid het regt heeft zich met de binnenlandsche aangelegenheden van eenen anderen staat te moeijen, zoodra hare veiligheid of wezenlijke belangen door den loop dezer aangelegenheden ernstig in de waagschaal worden gesteld; doch tevens, dat men dit regt niet kan doen gelden als *in den hoogsten nood*; dat hetzelve niet algemeen en onvoorwaardelijk kan worden toegepast op alle revolutionnaire bewegingen, en ook geenszins bij voorraad den grond kan leggen tot eene alliantie."

(*Haarlemsche-Courant.*)

den 12den october.

De zucht, om in buitenlandsche geldleeningen deel te nemen is zoodanig, dat een gemagtigde, welke heden met eene leening van 1,200,000 ponden, à 6 ten honderd, voor het gouvernement van Peru op de beurs kwam, dadelijk door een duizendtal koopers omringd was en de prijs der actien van 80 tot 88 à 90 zag rijzen; en dat alles, terwijl Lima, de hoofdstad van Peru, volgens de laatste berigten, nog door eene talrijke afdeeling spaanschgezinden werd bedreigd.

De opposanten beklagen zich zeer over de gevangenneming van een engelschman, te Calais, *Bowring* genaamd, waartoe het bevel met de telegraaf van Parijs is overgebragt, en welke vervolgens, buiten eenigen toegang, naar Parijs is gevoerd.

Bekendmaking.

WORDT van wege de Hoofd-directie van Financien bekend gemaakt, dat op de volgende plaatsen en tijden, gouvernements wege, houtwerken zullen worden verkocht:

Den 10den april 1823.

Ter stapelplaats Bedoelang, in de residentie Bezoekie, van ligte en zware, korte en lange balken, gekapte ribben, zwalpen, afgekapte planken van onderscheidene dimensien en verschillende soorten van kromhouten en andere scheeps houtwerken.

Den 15den april 1823.

Ter stapelplaats te Pasarouang, van ligte en zware, korte en lange balken, gekapte ribben, zwalpen, afgekapte planken van onderscheidene dimensien, mitsgaders eenige weinige kromhouten en andere scheeps houtwerken.

Den 21sten april 1823.

Ter stapelplaats te Sourabaija, van ligte en zware, korte en lange balken, gekapte ribben, zwalpen, afgekapte planken van onderscheidene dimensien, mitsgaders scheeps houtwerken.

Den 26sten april 1823.

Ter stapelplaats Bedauten, in de residentie Grissée, meestal van scheeps kromhouten.

Den 1sten mei 1823.

Ter stapelplaats Sarang, in de residentie Rembang, van zwalpen en scheeps kromhouten.

Van alle welke houtwerken op de dagen nader in de courant bekend te maken, specifieke lijsten ter lezing zullen worden gelegd op de kantoren der residentien, waar de stapelplaatsen zijn gelegen, op welke laatste de houtwerken zelve als dan zullen kunnen worden bezigtigd; zullende gelijke lijsten op de kantoren der resi-

dentie van de hoofdplaatsen der respective afdeelingen ter visie worden gelegd.

Batavia, *den 6den maart* 1823.

Ter ordonnantie van de Hoofddirectie voornoemd.

De secretaris,
DUIJVENÉ.

Bekendmaking.

DE Procureur-Generaal, fungerend Resident van Batavia, in ervaring gekomen zijnde dat in de stad en voorsteden, onderscheidene huizen en andere gebouwen zich in vervallen staat bevinden, zoodanig, dat het noodzakelijk is, dat dezelve spoedig worden hersteld, ten einde, eventueele ongelukken daar uit te ontstaan, voortekomen, noodigt mitsdien de respective eigenaren van zoodanige huizen en gebouwen, om dezelve binnen den kortstmogelijken tijd behoorlijk te doen repareren, op pœne van bij verzuim, na exigentie te worden gestraft, en aansprakelijk te blijven voor de ongelukken, welke door instorting als anderzints zouden kunnen ontstaan.

Batavia, *den 28sten februari* 1823.

De Procureur-Generaal, fungerend Resident voornoemd,
ESSER.

Bekendmaking.

DE resident van Batavia, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, eene inschrijving geopend hebbende tot het inhuren ter bevrachting naar *Japan* en terug, van twee onder Nederlandsche vlag varende schepen, noodigt bij dezen een ieder, die genegen mogt zijn tot dat einde schepen aantebieden, de inschrijvings-billetten daarvan vóór of op den 1sten april aanstaande, te ziinen burele intezenden en daar bij duidelijk optegeven:

Den naam van het schip.
Den naam van den gezagvoerder.
De grootte in lasten van 4000 ponden Amsterdamsch gewigt.
Den staat der equipage, en uit welke natie dezelve is zamengesteld.

De som waar voor het schip voor de uit- en 't huis reize wordt aangeboden, berekend in Indische guldens; en, voorts zoodanige verdere renseignementen als tot den staat van het schip betrekking hebben, als mede zoodanige andere voorwaarden, als de inschrijvers zullen verlangen te bedingen.

De bepalingen ten aanzien van deze inhuring, liggen van heden af aan, ter visie, ter secretarie dezer residentie.

Batavia, *den 15den maart* 1823.

De resident voornoemd.
VAN HOGENDORP.

Bekendmaking.

DE Resident van Batavia, maakt bij deze bekend, dat op den 22sten dezer, aan het lokaal van de Beurs voor rekening van het Gouvernement Publiek zullen worden verkocht:

7000 Pikels *Koffij-boonen.*
1700 " *Banka's Tin*, en
Een Partijtje *Nooten-zeep.*

Batavia, *den 21sten maart* 1823.

De Resident van Batavia,
VAN HOGENDORP.

Bekendmaking.

OP zaturdag den 22sten maart, des voormiddags te 10 ure, zullen, ten overstaan van den Resident van Batavia, voor het Vendu-kantoor, door Vendu-meesteren, publiek worden verkocht, *eenige koijangs Gouvernements Rijst*, bij kavelingen van *een achtste* koijang. Zullende de conditien nader ten verkoop-dage worden bekend gemaakt.

Batavia, *den 21sten maart* 1823.

De Resident voornoemd,
VAN HOGENDORP.

Advertentie.

DE Hoofd-Inspecteur van den waterstaat op Java, verwittigt de daarbij belanghebbende, dat eerstdaags met de verdere uitbrenging der zeehoofden op de bank, tot de reede van Batavia, wederom aanvang zullende worden gemaakt, het niet geoorloofd is, dat vaartuigen, aan de uittebrengen paalwerken of bamboezen stijgers worden vastgemaakt; zullende ingeval die werken of stijgers door de vaartuigen beschadigd worden, de herstelling daarvan, dadelijk ten koste van den eigenaar of gezaghebber plaats hebben.

Batavia, *den 15den maart* 1823.

De Hoofd-Inspecteur voornd.
J. PEEREBOOM, b. z.

Openbare Besteding,

DE Hoofd-Inspecteur van den Waterstaat op Java, door Zijne Excellentie den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal, geautoriseerd zijnde tot de uitbesteding van:

1°. Het vernieuwen van 203½ rijnlandsche roeden beschoeijing, aan de oostzijde van het Molenvliet, mistgaders van het maken van twee houten loop-bruggen over voorz. kanaal.

2°. De reparatie en gedeeltelijke vernieuwing van tien bruggen in het eerste district der residentie Batavia.

3°. Idem van acht bruggen in het 2de en 3de district, en

4°. Van 150 roeden leuningen langs de rivier-zijde der publieke wegen.

Verwittigt de daarbij belanghebbende, dat deze uitbesteding, in het openbaar, en onder nadere approbatie, zal geschieden op dingsdag den 15den april eerstkomende, des morgens te acht ure, ten kantore en overstaan van den heer resident van Batavia, in het lokaal van den Waterstaat; zullende de bestekken en condities in de Hollandsche en Chinesche talen aldaar, alsmede ten huize van den inspecteur der 1ste afdeeling *J. Tramp*, op Molenvliet, acht dagen bevorens ter visie liggen en de noodige informatie te bekomen zijn; zoo mede drie dagen vóór de uitbesteding, des morgens van 7 tot 10 ure, door de opzieners van den Waterstaat, lokale aanwijzing worden gedaan.

Batavia, *den 21sten maart* 1823.

De Hoofd-Inspecteur voornoemd,
J. PEEREBOOM, bz.

Bekendmaking.

DE twee bamboezen bruggen tusschen het voormalige Heemraden-plein en de stapelplaats van den Waterstaat, vernieuwd moetende worden, wordt ter kennisse van het publiek gebragt dat de passagie met rijtuig, naar gemelde stapelplaats en jaagpad, van den 24sten tot en met den 31sten maart zal gesloten zijn.

Batavia, *den 21sten maart* 1823.

De Hoofd Inspecteur van den Waterstaat op Java.
J. PEEREBOOM, bz.

OP woensdag den 26sten dezer, zal, door den vendumeester der residentie Buitenzorg, voor rekening van den lande, publiek voor afbraak worden verkocht een klein planken huisje met de daarbij behoorende bijgebouwen, staande aan den grooten weg tusschen de 38ste en 39ste paal benevens een partij oude houtwerken, afkomstig uit den afbraak der oude kasernen en kavallerie-stallen.

Buitenzorg, *den 19den maart* 1823.

De resident
J. G. VAN ANGELBEEK.

Advertentie.

OP vrijdag den 28sten der maand maart, zal door den ondergeteekenden, of bij absentie, door den architect *Horst*, op het bureau van den architect der civiele gebouwen te Batavia, publieke uitbesteding worden gehouden van het driejarig onderhoud der civiele gebouwen en werken in de vijf perceelen van de stad Batavia, ingevolge autorisatie van Zijne Excellentie den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van den 22sten februari jl., no. 2.

De bestekken en kondities van deze uitbesteding zullen veertien dagen, te voren in de Nederduitsche, Chinesche en Maleidsche talen, op het bureau voornoemd, ter lezing liggen.

Weltevrede, *den 7den maart* 1823.

De luitenant kolonel ingenieur, waarnemend directeur der civiele gebouwen,
J. D. COCHIUS.

Advertentie.

ALZOO de raad van justitie te Samarang, op het door den procureur *Cornelis Johannes de Pecker*, in hoedanigheid als generale gemagtigde, *ad lites*, van de wees- en boedel-kamer dezer stede, in hoedanigheid als plaatselijke desolate boedelkamer, in dato den 8sten januari 1823, bij rekweste gedaan verzoek, geaccordeert heeft citatie bij edicte tegen alle en een iegelijk, die eenige actie of pretentie vermeenen mogten te hebben, op en jegens de desolaten boedel van wijlen *Jan Bierman*.

Zoo is het, dat ik *Daniel Pijl*, eerste deurwaarder en gezworen exploicteur bij den raad van justitie voornoemd, mits dezen dagvaar, alle en een iegelijk, die eenige actie of pretentie op en jegens de voornoemde boedel van *Jan Bierman*, vermeenen mogten te hebben, om in persoon of door gemagtigden te kompareeren ter openbare rolle van gemelden raad, op woensdag den 2den april 1823, 's morgens te half acht ure, ten einde aldaar het eerste default te purgeren, de kosten van dien te refundeeren, hunne pretentie aan te geven, te verifiëren, en voorts te procederen tot het judicium van preferentie en concurrentie.

Aldus gedaan en geaffigeerd te Samarang, den 22sten februari 1823.

D. PIJL.

Eerste deurwaarder en gezworen exploicteur voornoemd.

Edictale Citatie.

ALZOO president en leden in den raad van justitie te Batavia, op het daartoe door den fiskaal bij denzelven raad *Jan van der Vinne* R. O., voor en van wege het gouvernement van Nederlandsch Indië, gedaan verzoek, hebben verleend appointement van *citatie bij edicte ad valvas curiæ*, op en tegen alle de genen die vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben op zekere hoeveelheid van *twaalf ponden* koffij-boonen, op den 28sten februari jl., op 's heeren wegen in de residentie Cheribon aangehaald, waarvan de eigenaar onbekend is, en de drager zich op de vlugt heeft begeven.

Zoo is het, dat ik *Willem Hendrik van Oudshoorn*, tweede deurwaarder en

(*Zie verder het tweede Bijvoegsel.*)

TWEEDE BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den 22sten* MAART, 1823.

(*Vervolg van het Bijvoegsel.*)

gezworen exploicteur bij den raad van justitie voornoemd, bij deze voor de eerstemaal dagvaar, allen en een iegelijk welke zouden vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben, op de hier boven vermelde aangehaalde hoeveelheid koffij-boonen, om op donderdag den 24sten april 1822, des morgens te half acht ure precies, ten openbare rolle van welmelden raad te compareren, dan wel gemagtigden te zenden, ten einde hun vermeend regt en pretentie te instituëeren en te sustineren, te aanhooren zoodanige eisch en conclusie als door den fiskaal voornoemd, tot confiscatie van gemelde partij koffij-boonen zal word n gedaan en genomen, daar tegen te antwoorden en te procederen als naar regten, sub pœne tegen de nalatigen of non-comparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken, en hen deswegens zal worden opgelegd en eeuwig stilzwijgen.

Aldus geaffigeerd en gepubliceerd te Batavia, den 12den maart 1823.

De eerste deurwaarder en gezworen exploicteur voornd.
W. H. VAN OUDSHOORN.

Pro Deo.

Advertentie.

ALZOO de raad van justitie te Batavia, ten verzoeke van den procureur *A. W. N. van Gent*, voor en van wege de desolate boedel-kamer, als administreerende de boedels van de insolventen alhier overledenen, en als zooda ig administreerende de nalatenschappen van wijlen *A. Zonneschijn*, *P. F. Eerhardt*, *J. A. C. Duurkoop*, weduwe *Jonas*, *J. C. Glavemans* en *C. J. Prediger*, heeft verleend appointement van citatie bij *edicte ad valvas curiæ*, op en jegens alle bekenden en onbekenden die eenig r gt, actie of pretentie op de voorschrev n nalatenschappen vernemen te hebben.

Zoo is het, dat ik *W. H. van Oudshoorn*, deurwaarder en gezworen exploicteur van welmelden raad, bij deze vo r de derdemaal dagvaar, alle bekenden en onbekenden die eenig regt, actie of pretentie ten laste van voorschreven nalatenschappen vermenen te hebben, om op donderdag den 17den april 1823, des morgens te half acht ure precies, ter openbare rolle van welmelden raad te compareeren dan wel gemagtigden te zenden, ten einde o n het tweede default te purgeren, en voorts te zien dienen van indendith met de verificatien daartoe specteerende, sub pœne dat aan de non-comparanten zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd te Batavia, den 6den maart 1823.

De gezworen exploicteur voornd.
W. H. VAN OUDSHOORN.

DE weeskamer te Sourabaija roept bij deze elk en een iegelijk op, die iets te vorderen heeft van, dan w l verschuldigd is aan de boedels van de alhier, ab-intestato, overledenen *R. W. Harris*, *J. Smitt* en *J. Brand*, ten einde hiervan, aan voornoemde kamer, aangifte of betaling te doen, binnen den tijd van drie maanden, te rekenen van heden.

Namens dezelve, de provisioneele secretaris
ARRIENS.

Sourabaija, 1 maart 1823.

ALLEN die iets te vorderen hebben dan w l verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den, ab intestato, overledenen heer *H. J. T. le Grand*, in leven ambtenaar, bestemd voor Sambas, gelieve daarvan opgaven of betaling te doen aan de ondergeteekende agenten der Sourabaijasche weeskamer alhier, binnen den tijd van drie maanden na dato dezer.

Sumanap, den 15den februari 1823.

De agenten voornoemd,
F. C. REEP,
C. G. BURGEMEESTRE.

KRACHTENS gepronunciëerde vonnissen bij den raad van justitie te Samarang, worden alle crediteuren in de desolate boedels van wijlen *H. C. Gantswijler*, *W. Bruijnier*, *C. H. Kesser*, mitsgaders op den voortvlugtigen *B. J. D. van der Wall*, opgeroepen om de hun toegewezen gelden onder cautie de restituendo te komen ontvangen ter secretarie der desolate boedelkamer alhier terwijl bij onverhoopte nalatigheid hierin zal worden gehandeld, als bij artikel 17 van het provisioneel reglement op de administratie der desolate boedels in Nederlandsch Indië, is voorgeschreven.

Namens de desolate boedelkamer voornd.
De secretaris.
F. A. CLIGNETT.

Samarang, den 15den maart 1823.

DE weeskamer te Samarang verzoekt elk en een iegelijk die iets te vorderen hebben van, dan wel verschuldigd zijn aan de boedels van wijlen, de alhier ab intestato overleden, *H. Wagenaar*, weduw van den heer, *O. Paulsen*, *T. M. S. de Rauw* en *J. Martinet*, daarvan aan haar, binnen den tijd van drie maanden, aangifte of betaling te doen.

De weeskamer voornoemd, op last van dezelve,
F. A. CLIGNETT.

Samarang, den 14den maart 1823.

DE pachter van den *wagen-pacht en het oor-geld der paarden*, te Batavia en Buitenzorg, maakt bekend, dat van den 24sten tot ultimo maart, de wagen-chiap op zijn kantoor zal worden afgegeven aan de wagen-verhuurders, Chineezen, Mooren en Inlanders, welke chiap voor aan de wagen moet gezet worden; en dat op den 2den april aanstaande, door hem of van zijnentwege, visitatie zal worden gedaan op de stallen, welke hij zal noodig oordeelen.

Wordende tevens bekend gemaakt, dat alle die genen, welke in den loop van deze maand, hun verschuldigde aan den pachter niet zullen hebben voldaan, als dan, ingevolge pacht-conditien, zullen worden beboet.

Batavia, den 10den maart 1823.
THE KAIJKO.

Batavia, 3d March 1823.

THE Captain and Supercargo of the English Ship *Lonach*, from London, having observed an Advertisement in the Batavia Gazette of last Saturday, signed by

MESSRS. STEWART, TURING & CO.
Mr. J. DRURY.
MESSRS. WILSON, BUCHANAN & CO.
MESSRS. MACQUOID, DAVIDSON & CO.
MESSRS. JESSEN, TRAIL & CO.
MESSRS. ADDISON & CO.
Mr. R. THORNTON.
MESSRS. THOMPSON, WHITEMAN & CO.

containing reflections on them for refusing to carry a Packet to this Port, beg to state in their own justification, that although as a private chartered Ship, and in a concern where their own interests are deeply involved, they declined bringing a Public Packet, that they did nevertheless bring Letters, both Commercial and Private, to numerous individuals in Batavia, in proof of which, they beg leave to publish the following Documents.

" We hereby certify, that we have received by the English Ship *Lonach* a variety of Letters from England, both Commercial and Private."

(Signed) DEANS & CO.
COLVILLE, JUTTING & CO.
MILN, HASWELL & CO.
VAN RYCK, PREDIGER & CO.

In addition to which, they have to add, that they brought out Goods, accompanied by Letters of Advice, consigned to

MESSRS. STEWART, TURING & CO.
MESSRS. ADDISON & CO.
MESSRS. JESSEN, TRAIL & CO.

and that they hold acknowledgements from

MESSRS STEWART, TURING & CO.
CAPT. JOSEPH DRURY, *R. N.*
MESSRS. MACQUOID, DAVIDSON & CO.
MESSRS. JESSEN, TRAIL & CO.
MESSRS. ADDISON & CO.
MESSRS. THOMPSON, WHITEMAN & CO.

of their having received Letters, &c., per the Ship *Lonach*, from London.

J. P. HACKMAN, *Captain.*
C. JOBBING, *Supercargo.*

Post-kantoor te Batavia.

WORDT ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het post-kantoor te Batavia paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Amsterdam,	*Ned. schip Resolutie*,	A. van den [Abeele.
Idem,	*idem Nord'oh*,	J. H. Breukmeijer.
Rotterdam,	*idem De jonge Adriana*,	H. J. [Bonn.
Canton,	*idem schip Palembang*,	L. Heijde.
Nederland,	*Amerik. schip L'Active*,	Page.
Manila,	*spaansch brik Amador*,	Porras.

Het tweede paket-brieven voor Nederland, met kapitein *H. J. Bonn*, voerende het schip DE JONGE ADRIANA, zal op zaturdag den 22sten dezer, voor twaalf ure worden gesloten.

BATAVIA, *den 20sten maart 1823.*

De postmeester,
P. A. BIK.

Post-kantoor te Samarang.

WORDT bij deze aan het publiek bekend gemaakt, dat het volgend schip in lading ligt om te vertrekken

naar	schip	kapitein
Sincapora,	*Ned. brik Goed Fortuin*,	C. J. Velge.

Brieven of paketten kunnen, ter verzending, met bovengemeld schip, aan het post-kantoor bezorgd worden.

SAMARANG, *den 15den maart 1823.*

De postmeester,
H. W. GEZELSCHAP.

Getrouwd,
JOHANN WILHELM THIERBACH,
met
CATHARINA JACOBA ELISABETH [CLEMENT.

Batavia, den 9den maart 1823.

⁂ Getrouwd,
G. L. LACOSTE,
met
L. L. SCHEWÉ.
Batavia, *den 9den maart* 1823.

⁂ Getrouwd,
A. M. E. ONDAATJE,
met
G. C. F. CARELS.
Amstelveen, *den 16den maart* 1823.

⁂ HEDEN morgen verloste, zeer voorspoedig, van eene dochter, jonkvrouwe *J. C. G. van Panhuijs*, geliefde huisvrouw van W. D. VAN BERCKEL.
Batavia, *den 5den maart* 1823.

⁂ HEDEN beviel, zeer voorspoedig, van een' zoon, *A. G. Couperus*, geliefde huisvrouw van
J. A. STEIJN PARVÉ.
Sumanap, 19 *februari* 1823.

⁂ HEDEN verloste, voorspoedig, van een' zoon, de echtgenoote van
B. BISCHOFF.
Kampement Weltevrede, *den 28sten feb.* 1823.

⁂ HEDEN verloste, alhier, mijn geliefde huisvrouw *E. P. Graimont*, zeer voorspoedig van een' welgeschapen zoon, en wierd ons, na een korstondig leven van vijf dagen, tot onze grootste droefheid door den dood ontrukt.
F. BROUERIUS VAN NIDEK,
kap. bij het alg. werf-depôt.
Banjoewangie, *den 12den februari* 1823.

⁂ Op heden beviel, hoewel ontijdig, echter gelukkig van een' zoon, *L. A. Macaré*, geliefde echtgenoote van
STAMMLER.
Weltevrede, 9 *maart* 1823.

⁂ HEDEN morgen verloste, mijne geliefde echtgenoote, zeer voorspoedig van een welgeschapen zoon
W. HEGI, 2*de luitenant.*
Sourabaija, *den 14den februari* 1823.

⁂ HEDEN verloste voorspoedig, van een zoon, mijne huisvrouw *Anna Margaretha Fredrika Kendorff*. Het kind is kort na de geboorte overleden.
PENNING NIEUWLAND.
kapitein constructeur.
Sourabaija, *den 8sten maart* 1823.

⁂ HEDEN verloste, van een' zoon, de huisvrouw van DE HAART.
den 17den maart 1823.

OP den 27sten februari j. l. overleed, alhier, de heer *J. C. Dipping*; een ieder welke iets te pretenderen of wel aan hem verschuldigd mogten zijn, worden verzocht daarvan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van zes weken, aan deszelfs
Testamentaire executeuren,
J. G. COORENGEL,
J. F. VAN NOORD.
Batavia, *den 7den maart* 1823.

⁂ DEN 5den maart, overleed mijne waarde wederhelft, *G. Preusse*, geb. *Rabling*, in den ouderdom van 48 jaren; alle die haar edel karakter gekend hebben, zullen met mij dit verlies betreuren.
C. F. PREUSSE, gep. kapt.

⁂ HEDEN overleed, in den ouderdom van 42 jaren, mijn echtgenoot den wel edel gestr. heer *J. C. Burer*, in leven luitenant-kolonel plaatselijke kommandant alhier; nalatende eene bedroefde moeder met hare acht jonge kinderen, waarvan het jongste een zuigeling is.
J. WITHERS,
wed. BURER.
Sourabaija, *den 4den maart* 1822.

ALLE de genen die iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn aan den boedel, van den, op heden, overleden 1sten luitenant van het 21ste batallon infanterie, *J. D. Donroij*, gelieven daarvan opgave en betaling te doen, binnen den tijd van zes weken, van heden te rekenen, aan de benoemde commissarissen in den boedel.
G. RÖZER, *kap. 21ste batallion.*
L. DE VRIES, 1*ste luitenant.*
Serondol, *den 27sten december* 1822.

DIE iets te vorderen hebben of schuldigd zijn aan den boedel van *Andries Jonathan Paulus*, gelieven daarvan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van veertien dagen; zullende na verloop van dien tijd geene betaling geschieden.
J. B. PATTIJ.
Batavia, 7 *maart* 1823.

Advertentie.

ALLE de genen welke iets te vorderen hebben, of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den binnen-regent van het armhuis *G. D. Domingus*, gelieven daarvan aangifte of betaling te doen, binnen den tijd van zes weeken, gerekend van dato dezes, aan den ondergeteekende testamentaire executeur; ook wordt verzocht dat de genen, voor wien den overleden zich als borg mogt hebben geinterponeerd, zich van andere borgen te voorzien.
R. A. SALOMONS.
Batavia, *den 4den maart* 1823.

DE genen die iets te pretenderen hebben op den boedel van wijlen *Joseph Elias illWemsz*, gelieven daarvan opgave te doen aan deszelfs executeuren, binnen den tijd van veertien dagen; zoo mede wordt verzocht, dat de genen, voor welke de overledene zich als borg heeft geinterponeerd, om, binnen gemelde tijd, zich van andere borgen te voorzien.
W. V. FRANS,
D. J. DIEAS.
Batavia, 8 *maart* 1823.

DIE iets te vorderen heeft dan wel verschuldigd is, aan den boedel van wijlen den alhier, in het hospitaal overledenen officier van gezondheid der 3de klasse, *Antoine Beraud*, gelieven hiervan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van drie weken, aan de Commissarissen
BACH, *officier van gezondheid der 2de klasse.*
DE CLONIE, *idem.*
Weltevreden, *den 21sten maart* 1823.

ALLE de genen, welke iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn, aan den boedel van wijlen den op heden alhier overledenen kapitein *Cuvellier* van het bataillon infanterie van linie no. 25, gelieven hiervan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van drie maanden, aan de ondergeteekende Commissarissen
VAN CATTENBURCH, *kapt.*
BOUCHER, 1*ste luitenant.*
Muntok, *den 27sten januari* 1823.

ALLE de genen, die iets te vorderen hebben van, dan wel verschuldigd zijn, aan wijlen mijnen echtgenoot, den luitenant-kolonel *Burer*, worden verzocht zich zoo spoedig mogelijk te adresseren aan de ondergeteekende, die tevens haar vertrek naar Nederland bij deze bekend maakt.
J. WITHERS,
wed. BURER.
Testamentaire executrice.
Sourabaija, *den 10den maart* 1822.

Notice.

ALL persons having claims, and those indebted, to the Estate of the late *H. Miller*, Commander of the Ship MARIA LOUISA, are requested to make known the same to the undersigned his Executor.
JOHN ROWE.
Batavia, 22*d March* 1823.

Vendu-advertissementen.

Op maandag den 24sten maart 1823.
IN den tuin van den heer *Hartman*, op Noordwijk, van wagens, paarden, fraaije huismeubelen, lijf-eigenen, enz.
Alsmede voor rekening van den heer *P. Andriessen*, van eenige meubilaire goederen, enz.
Alsmede voor rekening van het Gouvernement, twaalf stuks, met meer tot dien dienst geschikte, postpaarden.

Op dingsdag den 25sten maart 1823.
VOOR het negotie-huis van de heeren *Deans* en *Co.*, op de groote rivier, van lakens, blaauwe baftas, farasas, batieksche-doeken, Japansche goederen, netel-doek, kristal-werken, snuif, huismeubelen, stoelen, enz.; en eenige fraaije Engelsche boeken.

Op woensdag den 26sten maart 1823.
IN den tuin van den heer *de Man*, op Rijswijk, van fraaije huismeubelen, en het geen verder zal worden te verkoop gepresenteerd.

Op donderdag den 27sten maart 1823.
VOOR het negotie-huis van de heeren *Addison* en *Co.*, op de groote rivier, van Engelsche chitzen, gekeperd catoen, lakens, blaauwe nankijns, chineesch papier en schrijfboeken, offer-papier, Hijsanen Souchong thee, zalm, macreel, touwwerk, enz.

Op vrijdag den 28sten maart 1823.
VOOR het negotie-huis van den heer *Thornton*, op de voorrij, van Europesche chitzen, lijwaten, dames kleederen, glaswerk, zadels, sarongs, tafel-serviesen, Engelsche bendie, astrale lampen, lessenaars, stroo-hoeden, kandelaars, marokkijn leer, cognac brandewijn, roode wijn, Engelsch bier in vaten en bottels.

Op zaturdag, den 29sten maart 1823.
OP vordering en ten bijwezen van den deurwaarder van den Raad van Justitie te Batavia, voor een huis in de koestraat, diverse, bij wege van executie, achterhaalde goederen.

DEZE maand zal publiek worden verkocht, het aan den heer *S. Fraser*, toebehoorend huis en gronden op Bidara Tjina; terwijl hetzelve inmiddels uit de hand te koop, en te bevragen is bij de firma van *Steward*, *Turing* en *Co.*
Batavia, *den 8sten maart* 1823.

Publieke Verkooping

ZAL worden gehouden te Samarang, in den loop van deze maand maart, de dag nader te bepalen, van een aantal Borneosche balken.

MAANDAG 24sten maart, zal, des morgens 7½ ure, voor het residentie-huis te Japara, verkooping gehouden worden van:
Modern zilver, porselein, glaswerken, schilderijen, spiegels en andere meubelen; slaven, rijtuigen, paarden, koebeesten, plaisier-vaartuigen, hout-werken, waaronder balken van 54 tot dertig voeten lengte, en van achtien tot negen duimen dikte; toebehoorende aan *J. A. Doornik*, welke naar Nederland vertrekkende, verzoekt, alle vorderingen tot ultimo november aan hem, en daarna aan zijne gevolmagtigden de heeren *C. H. Klein* te Samarang, en *C. Muijsken* te Japara, ter verevening aan te bieden.

Advertentie.

OP vrijdag den 28sten maart aanstaande, voor het negotie-huis van de heeren *Jessen* en *Trail jr.*, te Sourabaija, zullen publiek worden verkocht, de ondervolgende vastigheden en lijf-eigenen, toebehoorende aan den heer *John Davidson* te Probolingo, als:
Een zuiker-molen, door water gedreven,

gelegen in het district Probolingo, twee palen afstand van de residentie.

Een zuiker-molen, gedr v n door buffels, hebbende ieder molen plantagie van zuiker-riet, en

Een ftuk grond, gelegen een halve paal van het refidentie-huis te Pasfarouang.

Gemelde vastigheden kunnen ten allen tijden voor den verkoop worden bezigtigd; verdere informatie daaromtrent kan gegeven worden door *Jesfen* en *Trail jr.*

NB. Namen der lijf-eigenen:

Figaro, excellente kok, wasfcher en mufikant.

Azor, dito dito, en koetfier.

Patientie, dispenfier en mufikant, met zijne vrouw-

Kalaeij, fijne-naaister.

Floris, huis-jongen en metfelaar.

Cesar, huis-jongen, met zijne vrouw, *Mida*, fijne-naaister met haar kind [*Marta.*

Bietja, lijf-meid en fijne-naaister.

Madelina, dito.

Mina, dito.

Sourabaija, 8 *maart* 1823.

JESSEN EN TRAIL *jr.*

BIJ *van Putten* en *Co.*, is in commisfie te bekomen: kantoor-behoeften, waaronder beste foorten van groote boeken, journaal en alphabetten in rood marokijne banden, lutherfche kerk-boeken in het rood en groen, brieven tasfchen met inftrumenten, beurs- en vendu gangers boekjes in banden als boven, connosfementen, quitantien Hollandfche en Engelfche wisfelbrieven, best rood en zwart lak, ouwels in foorten, potlooden, zwart teekenkrijt, vifiten- en anderen kaartjes, differente fpeel-kaarten als ook met militaire costumen, boston- en dominé-kaarten, fchaaken damborden met figuren, Buonaparte's oorlogs tooneelfpel met de pions, vesting-fpel met dito, jagt en de reizen om de wereld met de dobbelfteenen, orakel of voorzegging-fpel enz.

Snuifdoozen met Nederlandfche landkaart, figaren-kookers en reiskistjes, oeconomifche nacht lichten en andere goederen meer, aangebragt met de laatste aangekomene fchepen.

Batavia, 6 *maart* 1823.

Uit de hand te koop,

HET negotie-huis, inde binnen nieuwpoort-ftraat, van *de Haart.*

Te huur of te koop.

EEN HUIS in de buiten nieuwpoortftraat, oostzijde, laatst bewoond door de heer *J. Pruijmers*, te bevragen bij

J. C. ROMSWINCKEL.

Batavia, *den* 6*den maart* 1823.

BIJ *Keuchenius* en *Co.*, is te bekomen: het grootfte gedeelte der goederen in de vorige courant door de heeren *Forrestier* en *Co.* geannonceerd, waaronder een uitgezocht asfortiment van, naar de nieuwste modes, gemaakte en onopgemaakte dames bal-kleederen; overfchoone gazen en zijden ftoffen; tules van fuperieure qualiteiten; uitgezochte exquise gewaterde fatijnen en andere linten; bloemen, als: bouquetten, guirlandes, garnitures, élégante coeffeures; naar den laatsten fmaak opgemaakte Italiaanfche dames ftroo-hoeden, zijden en andere fchoenen, handfchoenen, zwarte en witte Lyonfche zijden kousfen; voiles, fichus, shwales, en alles wat tot een rijk en cierlijk asfortiment behoort.

Te huur.

HET aangenaam buiten-verblijf Bidara Tjina, in de nabijheid dezer ftad; adres ter 's lands drukkerij.

Te koop.

HET HUIS van *de Blot*, te Rijswijk.

Te koop.

GOEDE flaven, bij *J. van der Crab.*

BIJ *Dorfeuille*, zijn te bekomen pas aangebragtte eau de cologne eerste foort, jenever, zeltfer-water, Hollandfche booter, als ook Javafche, Havana en Sinsurafche Sigaren, olijve, ouwelen, en andere goederen meer.

BIJ *Rubod*, hoedenmaker buiten nieuwpoort-ftraat, is te bekomen een fraai asfortiment van Franfche hoeden tegen *f* 18 en *f* 15.

Te koop

BIJ de gebroeders *Beijnon*, nieuwe Oost-Indifche ALMANAKKEN voor den jare 1823.

BIJ *Watterdorff*, *Hipp* en *Co.*, te bekomen pas aangebragtte, nette en zeer fterke Americaanfche fchoenen en laarzen, met koper ftiftjes; verder: divifen, muisjes, pepermunt, vogelzaad enz.; alsmede beste Stokholmfche teer, enz., enz.

For Sale,

By LIVETT & GONSALVES,

JUST RECEIVED PER LONACH,

FROM LONDON.

ESSENCE of Peppermint; Lavender Water; Eau-de-luce; Essence, and Milk of Roses; Best Cogniac Brandy.

Also: Port Wine, from *Boyn & Co.* London; Mad. Wine; Best Dutch Quills; Buggy Whips; English Pickles, Mustard, and Vinegar; Fresh Bengal Ghee; Bussorah Rose Water; Smoked Hams; *Van Roest & Co.'s* Claret; Fine Soap, in six dozen boxes.

For Sale,

By Messrs. DEANS & CO.

SUPERIOR PORT WINE, in pints, by the case of 6 dozen, at SpD. 10 per dozen, arrived per *Lonach*, from London.

Also: Good Madeira, in kranjang, containing 3 dozen each, at SpD. 9 per dozen.

BIJ *Hartman* en *Co.*, westzijde de groote rivier, zijn te bekomen, versch aangebragtte nieuwe haring in vaatjes van 24 ps. à *f* 10, excellent maagbitter, het flesje à *f* 3, bordeaux-wijn per oxhoofd *f* 45.

For Sale.

A QUANTITY of MANILLA ROPE, and a new Europe HAWSER, just landed; by *Paton, Morgan & Co.*

For Sale.

PORT Wine, from *Boyn & Co.*, London, at *f* 36 per dozen.

Madeira Wine, at *f* 18 to 30 per ditto.

Superior Cognac Brandy, at *f* 22 per ditto.

Ladies' Bengal Muslin Dresses, Trimmings, &c.

Excellent Saddles and Bridles compleet.

Seltzer Water, &c.

Also:

Confectionary, Cherry, Ratafia, and Buggy Harness, per LONACH, from London.

LIVETT & GONSALVES.

Advertentie.

BIJ *Ferwerda* en *Co.* op Weltevrede, pas aangebragt en te bekomen de volgende fijne wijnen van Fremersturp te Amfterdam, als: roode wijn, medoc, witte bergerac, portwijn, Hochheimer rijn wijn, oude malaga, madera enz.; alle van de beste kwaliteit.

Weltevrede, *den* 12*den maart* 1823.

Te koop,

BIJ *C. Nolte* te Samarang, pas aangebragte Hollandfche roode wijn in kisten van 50 flesfen, à *f* 40; beste madera wijn, brandewijn, felzerwater, bier op vaten, banket, gedroogde appelen, dop-erwten, zoetemelkfch: leidfche en zwitserfche kazen, boter, fauciizen in vaatjes, hammen, ribstukken, tongen, bitter, lavender-water, eau de cologne, dameskleederen, hoeden, linten, bloemen, festonnen en zijde kousen, lakens en kafimieren, kooperen deurflooten, verfftoffen, zeep enz.

EENE partij puik feltzerwater, onlangs aangebragt met het fchip ROTTERDAM, tegen *f* 12, per 4 ma d, te koop bij

VAN RIJCK PREDIGER en CO.

Te bekomen,

BIJ *Levijssohn* en *De Grave*, op de groote rivier, pas aangebragt, per het Engelsch schip LONACH, als: keukenzuren in alle foorten, Engelsch mosterd in heele en halve bottels, Engelfche faucen voor differente fpijzen, kappers, extra fijne fla-olij en aziin in flesfen, Engelfche bokkings in potten, geprepareerde anchovis, tongen, fpermaceti kaarfen, enz. enz.; en zijn deze provifien, door derzelver verfche kwaliteit, bijzonder te rekommanderen.

To be had,

AT *Levyssohn & De Grave's*, Great river-street, the following Provisions, just landed from the English ship LONACH, viz: Pickles, of all sorts; best Mustard; Sauces; Capers; Sallad Oil and Vinegar, in bottles; red Herrings; Tongues; Spermaceti Candles; &c. &c. The above is strongly recommended, being fresh and of superior quality.

A Vendre,

BAS et demi-bas anglais superfin pour homme et femme; dito de soie, bonnets de coton pour homme, gants &a.; devant bientôt partir pour l'Europe je donnerai les beaux chapeaux d' homme à f 16.

C. RAOULT.

MR. *Auguste Gallard* annonce son arrivée à Sourabaya, avec un très bel assortiment de marchandises de mode, des chapeaux français pour homme &a.; il vendra au comptant.

EEN huis te huur op Molenvliet, onlangs bewoond door den heer *Mosterman*, te bevragen bij *P. P. Roorda van Eijsinga.*

TE bekomen, bij de ondergeteekenden, exquise rooden wijn van *Frimersturp* en andere, oude malaga, Hockheimer rijn wijn, muscaat, frontignac, witte bergerac, port- en madera-wijn van bijzondere kwaliteiten; verder super fijn blaauw- en zwart laken, georgienne of gekeperde kasimieren, meubelen, chitzen, enz.

WATTENDORFF, HIPP & CO.

Te koop,

BIJ *Leps* een *Co.*, de navolgende, met de laatstl schepen aangebragte, provisien: zwaar en igt bier op vaten en bottels, selzerwater, rijnsche, roode, madera en catalanie-wijnen, cognac brandewijn, flaolij, annizette, rataffia en andere likeuren gerookte zalm in blik, gerookte ribbenstukken, rolpens, moot-zalm en paling in vaatjes, keukenzuur, anchiovis, capertjes, diverse gedroogde groenten en boonen, vruchten op brandewijn en azijn, versche mosterd, leng-visch, stoughton bitter, banketten, peper en secretaris koek, amandelen, rook-tabak, enz., enz.

TE koop, eenige Europesche kanarivogels, ten huize van den ondergeteekenden. C. F. MUMM.

Advertentie.

PER het Amerikaansche schip PHILAENI aangebragt: gezouten zalm in kleine vaatjes met specerijen, ingelegde ossentongen, macreel, spermacetie-kaarsen, havannah sigaren enz.; wijders onlangs ontvangen flanel van superbe kwaliteit, chocolade, likeuren in diverse soorten, speelkaarten, Hollandsche schrijfpennen, Engelsche tuigen voor twee en vier paarden, zeer fijne mans hoeden, Fransche wijn-azijn in ankers en vlesschen, cognac-brandewijn, seltzer, geilnauwer en fachinger water, wijnen in differente soorten, enz.

Deze goederen zijn tot civiele prijzen te bekomen bij

LEVIJSSOHN EN DE GRAVE.

Batavia, 20 *maart* 1823.

D. MONFREAU, bied te koop aan zijn huis en bijgebouwen, staande in de zoogenaamde heere-straat, te Japara.

PAS aangebragt, per de Amerikaansche brik-PHILAENI, kapit. *Hodges*, van Baltimore: gezouten ossen- en varkensvleesch; tongen; Havannah sigaren; zalm en macreel, in kleine vaatjes; touwwerk; gemanufactureerde tabak; dito in bladen; mans hoeden; oude Cognac brandewiin in pijpen; Amerik. Beschuiten; Turksch amfioen; te koop bij

SHILLABER & CO.

Verder is bij hem te bekomen: Maderawijn, eerste en tweede soorten; arak in kleine vaten; zeep; ravens-doek; long ells; enz. enz. enz.

Just received,

Per Amer. brig PHILAENI, *Capt.* Hodges, *FROM BALTIMORE:*

BEEF; Pork; Tongues; Spanish Segars; Salmon and Mackarel, in small kegs; Cordage; Leaf and Manufactured Tobacco; Hats; Cognac Brandy, in pipes; American Biscuit; Levant Opium;

For Sale by SHILLABER & CO.

Also, in Store: First and second qualities Madeira Wines; Arrack, in small casks; Soap; Ravens Duck; Long Ells; &c. &c. &c.

BIJ *Hartman* en *Co.*, westzijde de groote rivier, zijn in commissie, *contant* te bekomen de navolgende goederen, tegens merkelijk verminderde prijzen als:

Roode wijn in kisten van 50 flesschen.	
Fijne wijnen, als la Rose, Chateau Margeau, St. Julien, St. Pierre, Cantemerle, Cantenac, Leoville en Mallaga, per kistjes van 24 flesschen	f 36.
Beste oude rhijnsche-wijn per kistjes van 40 flesschen	80.
Conjac in kistjes van 2 douzijn.	
Tabak in dozen inhoudende 5 ponden	15.
Gezouten vleesch per ton	40.
Dito spek per halve ton	35.
Gerookte spek per dito	35.
Dito lijn-olie per pul	8.
Dito raap-olie per dito	6.
Loodwit per 100 ponden	20.

Alsmede alle andere soorten van verfwaren en diverse andere goederen meer, tegen zeer moderate prijzen.

Te koop

BIJ *John Rowe*, op de groote rivier, diverse soorten meubelen, beslag, floten en Engelsche patent koffij-molens.

Advertentie.

DE ondergeteekende maakt bij deze aan het publiek bekend, dat hij een *Tweede toko* heeft aangelegd, buiten zijne toko op Goenoeng sahari, en wel in de buiten nieuwpoort-straat, in het gewezen huis van den heer *J. G. Coorengel*, over het logement van den heer *Borel*, in welke de onderstaande goederen, zeer goed geconserveerd, tegen de civielste prijzen te bekomen zijn, as:

Fraaije assortementen dames-necessaires.
Kristalle inktkokers van palmhout en vergulde soorten.
Flacons en andere geslepen glaswerk.
Kanten en witte en zwarte voiles.
Dames gecouleurde en witte satijne schoenen.
Merinosse swals.
Tule en blonde.
Brabandsche en Fransche Hoeden, beste kwaliteit.
Mans schoenen.
Roode, malaga, madera, en wijn de la Rose.
Brandewijn.
Fransche wijn-azijn.
Jenever.
Bitter.
Likeuren.
Vruchten op brandewijn.
Bier op flesschen.
Boter.
Ham.
Gerookten en gezouten saucijzen.
Gerook vleesch.
Anchovisch.
Zalm.
Rozijnen.
Geperlde gerst.
Thee banket.
Peper, knuppel, schil en sukade-koeken.
Heiligmaker.
Pepermunt.
Groene, zoetemelksche en komijne kazen.
Gekouleurd en nopjes-laken.
Astrale lampen.
Pommade.
Eau de cologne en de lavende.
Theebladen.

Alsmede gemaakte mans kleederen en kunnen ook alle soorten bij denzelven aangemaakt worden enz.

FRöLECKE.

TEN huize van de heer *J. Schaider*, en in de buiten nieuwpoort-straat, zijn bij den heer *Reijnaud*, Super Carga van de op den 12den dezer alhier van Marseille aangekomene brik OROMAZE, te bekomen de ondervolgende fraaije, uitgezochte en naar de nieuwste smaak gemaakte goederen, als: speelende pendules, orgels, musiekdoozen, pleet, kristal, glas, staal schuijer, ijzer, zadel en leer-werken; spiegels schilderijen, confituren, heeren en dames hoeden en schoenen; dames en heeren gemaakte kleederen, voiles, zijde kousen en handschoenen, bloemen en roosen-boomen, le eren hoeden voor het iendens, kinder speelgoed, rottings met parasols en fluiten; pomade en welriekende zepen, eau de cologne en fijne reukwateren, fijne wijnen en likeuren in soorten, roode wijn op vaten, conjac en witte brandewijn, vrugten en kersen op brandewijn, geconfijte vrugten en groentens en alle soorten van suikerwerken, tafel-pruimen in doozen en pruimedanten in flesschen, tuin-zaden, keukenzuren, salade-olij, egte saucissen de boulogne, als ook vogeltjes, puttertjes genaamd, enz.

BIJ *Pereira*, op de kroone gracht, voorbij de jasseniraz, is te bekomen confijt van nooten-muskaat.

Te koop

HET huis en pakhuis gelegen te Japara; nadere informatie bij den eigenaar.

THOMAS BROWNE.

Japara, 6 *maart* 1823.

For Sale.

THE HOUSE and STORES, belonging to the undersigned at Japara. For particulars apply on the Premises.

THOMAS BROWNE.

Japara, 6th March 1823.

Te koop,

EENE goede slavin, genaamd *Noressa*, oud 25 jaren; zijnde fijne naaister, plooister, wasserin en goede kindermeid; adres ter lands drukkerij.

DE ondergeteekende naar Europa, met verlof, vertrekkende, heeft de heer *J. van Dasten*, zich wel met zijne zaken willen belasten.

Batavia, 12 *maart* 1823.

P. J. C. VAN GROOTENRAIJ.

J. R. VAN DER PLAS, vertrekt naar Banka, heeft tot zijnen gemagtigden verzocht en aangesteld den heer *Keuchenius*. Mevrouw *van der Plas*, vertrekt naar Nederland.

J. P. LEBEAU en zijne familie, maken hun vertrek naar Europa bekend.

DE ondergeteekende vertrekt met zijn zoontje naar Nederland.

G. DREHFAHL.

Bode bij de Hoofd-Directie van Financien.

Vracht en Passage,

NAAR LONDON,

MET het gekoperd en snel-zeilend Engelsch schip COUNTESS OF HARCOURT, kapit. *Geo. Bunn*, groot 520 ton. Heeft een kundige chirurgijn, en is allerbest ingerigt voor den overvoer van passagiers. Adres bij den kapitein, of de heeren *Deans & Co.*

Batavia, 20 *maart* 1823.

DERDE BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den 22sten* MAART 1823.

For Freight & Passage,

TO LONDON.

THE fine, fast-sailing, and coppered, English Ship COUNTESS OF HARCOURT, Capt. *Geo. Bunn*, burthen per register 520 Tons. Having superior accommodations for Passengers, and provided with an experienced Surgeon.

Please to apply to Messrs. *Deans & Co.* or to the Commander.

Batavia, 20th March 1823.

Passage,

MET de nieuwe en snel zeilende brik OROMAZE, gevoerd door kapitein *Brest*, naar Mauritius en Bourbon, en terug naar Batavia; zullende van hier vertrekken den 5den april aanstaande; zijnde zeer gemakkelijk ingerigt voor passagiers. Adres ten huize van den heer *J. Schaider*, alwaar de heer *Reijnaud*, Super Carga, van voornoemden bodem is wonende.

Batavia, den 20sten maart 1823.

Vracht naar Mauritius

en Bourbon.

MET de Fransche brik OROMAZE, *kapitein Brest*, zal zeilen op den 1sten april; adres bij *Forestier* en *Co.* oost zijde van de groote rivier.

19 *maart.*

FOR MADRAS & CALCUTTA.

THE Ship ALEXANDER, Captain *R. Dickie*, will take Freight and will sail at the latter end of this month.

DEANS & CO.

Batavia, 21st March 1823.

DE ondergeteekende heeft de eer bij deze kennis te geven, dat hij zich als associé uit de firma *Brouwer, Nolthenius* en *Co.* alhier, geretireerd heeft; wordende de zaken voortaan, op den . . . en voet, voor deszelfs privé rekening gecontinueerd.

G. GIJSING.

Sourabaija, 1 maart 1823.

DE debiteuren aan den boedel van wijlen doctor *A. Marten Tjerksz*, worden verzocht hun debet voor ultimo maart afteleggen; zullende zij na dien geregtelijk worden aangesproken.

DE heer *N. C. C. Romswinckel*, secretaris, der residentie Krawang, verzoekt zijne debiteuren en crediteuren ter liquidatie zich te vervoegen ten kantore van de heeren *Leps* en *Co.*

Advertentie.

DE administratie van de landen Struiswijk, Outang Cajou C. S. door de heer *A. de Nijs jr.*, benevens de leverantie van gras, melk, hout, padii etc., van voorn. landen, sedert ultimo februari l.l. geëindigd zijnde, word bij dezen, bekend gemaakt, dat zulks, van h den af, door den ondergeteekenden zelven, als eigenaar word gecontinueerd.

LEPS.

Batavia, 1 maart 1823.

EEN Hollander, kunnende leezen en schrijven, en bekend met de Maleidsche taal, genegen zijnde, als mandoor, op een land te dienen, adressere zich ter 's lands drukkerij.

DE heer *W. E. Berkholst*, hier woonachtig, heeft, uit hoofde van mijne verplaatsing naar Japara, zich wel willen belasten met de behandeling mijner zaken. Allen, welke met mij uitstaande rekeningen hebben, verzoek ik met denzelven te willen verevenen, uiterlijk voor den 15den april aanstaande. VAN HAAK.

Sourabaija, den 26sten februari 1823.

Societeit *de Concordia.*

EXTRA ORDINAIRE VERGADERING op maandag 24 maart 1823, des avonds te half zeven ure.

CONCERT EN BAL, op zaturdag 29 maart 1823 op den gewonen tijd.

Namens de directie,

R. BLOEM.

Liefhebberij-Tooneel

OP WELTEVREDE.

No. 11.

Op DINGSDAG den 25sten Maart 1823.

DE WONDER DOCTOR,

Blijspel, in *drie* bedrijven,

volgens

Zschokke's,

nieuwe overzetting

van

Molière.

door

J. S. van Esveldt Holtrop.

Gevolgd van het

LOSSE SCHOT,

Blijspel, in *één* bedrijf, naar het Hoogduitsch

door

J. S. van Esveldt Holtrop.

De deuren zullen niet vóór *zes* ure geopend worden.

Men zal te *half zeven* ure precies beginnen.

De rijtuigen zullen in volgender voege moeten circuleren:

De personen, van Molenvliet, Rijswijk en het kampement Weltevrede komende, zullen den eersten ingang bij het posthuis inrijden, en den ingang aan den middelweg van Weltevrede weder moeten uitrijden.

De personen, van Goenong-saharie komende, zullen den ingang bij de wacht moeten inrijden, en in het uitrijden dezelfde orde volgen als de eerstgenoemden.

Bij het weg rijden na de representatie zal dezelfde orde, doch omgekeerd, moeten geobserveerd worden.

Aan de ledige rijtuigen zal het niet vrijstaan, zich op het plein van het gebouw te plaatsen, maar dezelve moeten zich in twee rijen rangschikken op den weg van Goenong-saharie tot aan den middelweg, en zoo mede langs dezen laatsten weg zelven.

Op aanstaanden *maandag* en *dingsdag, den* 24 en 25*sten maart* zal door den ondergeteekenden, te zijnen huize op *Rijswijk*, des voormiddags van 8 tot 1 ure worden gevaceerd tot afgifte der nog *onafgehaalde* entrée-biljetten en *vreemdelings-kaartjes.*

Namens de directie van het liefhebberij tooneel voornd.

De Secretaris ad int.

C. A. G. ROMSWINCKEL.

Liefhebberij-Tooneel

IN DE MILITAIRE CANTINE, TE WELTEVREDE.

Op ZATURDAG, den 22sten Maart 1823.

De Struikroovers van Kalabrien of de onveilige Wildernis,

Tooneelspel in drie bedrijven naar het Fransch.

Gevolgd door

Het huwelijk naar de mode,

Blijspel in één bedrijf.

Men zal te $8\frac{1}{2}$ ure beginnen, en na den afloop zal danspartij plaats hebben.

De entré-biljetten zijn te bekomen bij den heer *Bockhoff* te Batavia, en in de militaire cantine, te weltevrede.

De directeur,

A. CAVALLINO.

TE KOOP *ter Lands Drukkerij, Nederlandsche Staats-Almanakken, voor het jaar* 1822, *à f* 7 *het exemplaar.*

TE KOOP *ter Lands Drukkerij, Bataviasche Almanakken voor* 1823; *prijs f* 2.

GEDRUKT TE BATAVIA,

ter Lands Drukkerij.